

ŽODŽIU, PLUNKSNA IR GINKLU GYNĖS TĖVYNĘ

Š. m. spalio 3 d., eidamas 98-sius metus, mirė politikos analitikas, publicistas, aktyvus visuomenės veikėjas Vilius Bražėnas.

V. Bražėnas Lietuvos visuomenei pažįstamas iš gausių jo pasisakymų įvairiuose patriotiniuose renginiuose, straipsnių spaudoje bei užsienyje ir iš Lietuvoje išleistų jo knygų: „Normuotos šypsenos“ (feljetonų rinkinys) 1948 m.; „Kalorijos ir doleriai“ (feljetonų rinkinys) 1952 m. „Sąmokslas prieš žmoniją“ (publicistika) 1975 m. (antras leidimas – 1978 m., perleista Lietuvoje 1997 m.); „Nauja pasaulio santvarka? Lietuva ir pasaulis iš JAV dešinės žiūrint“ (publicistika) 2000 m.; „Po dvylika vėliavų. Tarp tironijos ir laisvės“ (autobiografinė knyga) 2005 m.; „Priminimai bendražygiams“ 2009 m. Jis su paskaitomis apkeliojo visas JAV valsti-

jas, būdamas geru oratoriumi, amerikiečiams aiškino apie globalizmo ir komunizmo grėsmę, skatino JAV Kongreso narius pasmerkti SSRS vergiją, nukreipti pastangas pavergti tautų išvadavimui.

Susipažinęs su V. Bražėno veikla, publikacijomis spaudoje, skaitęs jo knygas, įvardijau jį dvigubu Kolumbu. Jis mums atrado dvi Amerikas: vieną, kuri palaikė ir penėjo komunistinę Sovietų Sąjungą, nesiekė pavergti tautų išlaisvinimo, ir kitą, kuri iš tikrųjų ją laikė blogio imperija, siekė jos griūties, pavergti tautų išlaisvinimo. Jis mums atrado

Vilius Bražėnas
1913.IV.6 - 2010.X.3

ir dvejopus Amerikos lietuvius, t.y. tuos, kurie buvo atsukę veidą į Lietuvą, tačiau – nugarą į jos nepriklausomybę

ir tuos, kurių veidai ir veiksmai buvo atgręžti tik į nepriklausomą Lietuvą. Dar daugiau, jis įvardintinas politiniu Kolumbu, kuris mums ir Vakarų pasauliui demaskavo globalizmą, sąmokslą prieš žmoniją ir komunizmo šaltinį, jis atskleidė ir parodė tikrąją Jungtinių Tautų Organizacijos, deja, negražų veidą, daug kitokių dalykų, kurių mes nematėme arba matėme kitaip.

V. Bražėnas yra apdovanotas penkiais garbingais medaliais ir ordinais: Vytauto Didžiojo ordino 3-iojo laipsnio medaliu (1937-ieji), Skautų Lelijos ordinu (1938-ieji), Vyčio Kryžiaus ordinu (2003-ieji), Lietuvos kariuomenės kūrėjų

savanorių medaliu (2005-ieji), Atsargos karininkų sąjungos medaliu (2006-ieji) ir Lietuvos Laisvės Kovų Sąjūdžio 1-ojo laipsnio partizanų žvaigždė.

Gimęs Rygoje, vaikystę praleidęs Rusijoje ir Ukrainoje, patriotu subrendęs nepriklausomoje Lietuvoje, atsišaudydamas sovietiniam okupantui prie Sedos, pasitraukęs į Vakarus, laisvėje be Tėvynės kovojęs už Tėvynę be laisvės, Vilius grįžo į nepriklausomybę atgavusią Lietuvą, pasilikęs JAV pilietybę ir išlaikęs Lietuvos pilietybę, čia plunksna ir žodžiu dirbo Lietuvai, kol jo karstą uždegė Lietuvos ir JAV vėliavos.

Teapšviečia Viliaus Bražėno palikimas Lietuvos piliečių ir vadovų protus, o jam tešviečia Amžinoji Šviesa.

Algimantas Zolubas

NOBELIO LITERATŪROS PREMIJA – PERU RAŠYTOJUI

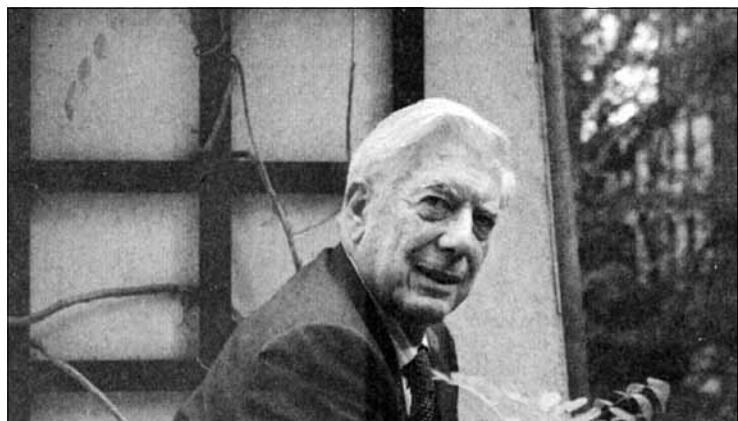
Stokholmas, spalio 7 d. (ELTA). Perujiečių rašytojas Mario Vargas Llosa tapo 2010 metų Nobelio literatūros premijos laureatu. Švedijos akademijos sprendime sakoma, kad garbingas vardas 74 metų amžiaus prozininkui suteiktas „už valdžios struktūros kartografiją ir ryškius asmenybės pasipriešinimo, maišto ir pralaimėjimo vaizdus“.

1963 metais pasirodęs romanas „Miestas ir šunys“ tapo kultine jaunimo knyga. Sovietų Sąjungoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose jis buvo ekranizuotas. 1967 m. paskelbus apysaką „Šunyčiai“, kurioje smurtas vaizduojamas kaip socialinės gyvenimo sanklodos Lotynų Amerikoje dalis, M. V Llosa kritikai ėmė vadinti Ernest Hemingway įpėdiniu. 1990 m. Demokratų fronto partija buvo iškėlusį rašytoją kandidatą į Peru pre-

zidentus.

Anksčiau M. V Llosa būdavo dažnai minimas kaip kandidatas Nobelio literatūros premijai gauti. Pagaliau jam pasisekė. Perujietis yra daugiau kaip penkiasdešimties prozos ir teatro kūrinių autorius. Jo knygos išverstos į beveik visas pasaulio kalbas, pagal jas kuriami kino filmai. M. V Llosa yra gerai žinomas Lietuvos skaitytojams autorius. Jo romanas

„Miestas ir šunys“ lietuvių kalba išleistas dar 1969 m., „Žali namai“ - 1973 m. 2007 m. Lietuvos knygynuose pasirodė „Tetulė Chulija ir rašeiva“, 2008 m. - „Bjauros mergiotės išdaigos“. 74 metų rašytojas M. V Llosa yra dirbęs žurnalistu, rašė esė, buvo aktyvus politinis veikėjas. Pastaruoju metu jis kritikuoja kairiųjų vyriausybės Pietų Amerikoje, o ypač Kubos ir Venezuelos.

Rašytojas Mario Vargas Llosa, Nobelio 2010 m. literatūros premijos laureatas.

NOBELIO TAIKOS PREMIJOS LAUREATAS KOMUNISTŲ KALĖJIME

Informacija apie tai, kad kalintis **Kinijos disidentas Liu Xiaobo laimėjo Nobelio taikos premiją**, Kinijoje neprieinama. Kinijos „Xinhua“ naujienų agentūra paskelbė tik vyriausybės pasipiktinimą šiuo apdovanojimo skyrimu kinų ir anglų kalbomis. Tačiau, kinų naujienų portalų paieškoje įvedus žodžius „Nobelio taikos premija“ ir „Liu Xiaobo“ jokių rezultatų rasti neįmanoma, praneša *AFP* naujienų agentūra. Rašytojas ir buvęs universiteto profesorius L. Xiaobo, pasak Nobelio komiteto prezidento Thorbjoerno Jaglando, buvo pagerbtas „už ilgą ir neprievartinę kovą dėl pagrindinių žmogaus teisių Kinijoje“.

Laureato žmona prašė L. Xiaobą paleisti iš kalėjimo, tačiau Pekinas atmetė šį prašymą. Kinija 54-ųjų metų laureatą dar kartą pavadino nusikal-

tėliu, kadangi jis suimtas dar 2009 m. gruodį ir nuteistas kalėti 11 metų „už antivalstybinę veiklą“. Kinija taip pat išpėjo Norvegiją, jog jeigu premija disidentui bus įteikta, jos ir Norvegijos santykiai pašlis.

Pekinas, sukūręs galingą sistemą tinklalapių cenzūrai, kartais net vadinamą „Didžiąją Kinijos ugniasienę“, blokuoja priėjimą prie bet kokios informacijos, nuo pornografijos iki politikos, kuri atrodo vyriausybei žalinga. Kinijos ir užsienio kritikai skundžiasi, kad interneto cenzūra neleidžia kritikuoti komunistų partijos ir riboja diskusijas svarbiomis temomis, tokiomis kaip Tibetas ar 1989 m. žiaurus susidorojimas su protestuotojais Pekino Tianmenio aikštėje.

Vokietijos vyriausybė pasveikino Kinijos žmogaus teisių gynėją Liu Xiaobo ir paragino KLR valdžią paleisti jį į laisvę. „Berlynas nori, kad jis būtų paleistas iš kalėjimo ir pats atsiimtų šią premiją“, – pareiškė oficialus VFR vyriausybės atstovas Stephen Seibert. Jis priminė, jog Vokietija ir anksčiau ragino paleisti Liu Xiaobo. „Ji tai darys ir dabar“, – pabrėžė Vokietijos vyriausybės atstovas. Nobelio taikos premijos laureatas – „narsus žmogus, siekiantis, kad jo tėvynėje būtų įtvirtinta demokratija ir žmogaus teisės“. *ELTA*

JAV RAGINO RUSIJĄ

Jungtinės Valstijos ragina Rusiją išvesti savo ginkluotąsias pajėgas iš Gruzijos teritorijos, pareiškė JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton. **„Mes raginame Rusiją išvesti savo karines pajėgas iš Gruzijos ir visiškai įvykdyti 2008 metų rugpjūčio 12 dienos susitarimo dėl ugnies nutraukimo sąlygas“**, - sakė H. Clinton Vašingtone per spaudos konferenciją, surengtą kartu su Gruzijos ministru pirmininku Nikol Gilauri.

H. Clinton pažymėjo, kad JAV palaiko Gruzijos siekį tapti NATO nare. „Mes palaikome Gruzijos karinės sferos reformas, kurios priartina ją prie NATO standartų, taip pat labai vertiname Gruzijos vaidmenį NATO operacijoje taikai Afganistane pasiekti“, - sakė H. Clinton. *LRT*

RUSIJA MODERNIZUOJA SAVO GINKLUS

Rusijos kosmoso kariuomenės dalinio generolas leitenantas Oleg Ostapenko pranešė, kad šalies specialistai kuria perspektyvius priešraketinius ginklus. Jis pareiškė, kad Rusijoje planuojama įsteigti naujas radijo lokacines stotis kryptimis, iš kurių gali grėsti potencialus pavojus. Be to, Rusija ketina modernizuoti savo karinius palydovus.

„Tai gerokai padidins karinės sistemos galimybes“, – pareiškė jis. *LRT*

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Seimas pradeda iš esmės taisyti savo Statutą, be kita ko svarstydamas siūlymus griežtinti bausmes posėdžių nelankančioms parlamentarams. Seimo pirmininko pavaduotojas Česlovas Juršėnas pateikė parlamentarams daugiau kaip metus dirbusios specialios darbo grupės pasiūlymus dėl Seimo Statuto pataisų. Statuto pataisų projektu be kita ko siūlomos kur kas griežtesnės finansinės sankcijos už posėdžių nelankymą be pateisinamos priežasties, taip pat už balsavimą už kitą Seimo narį, už nedrausmingumą plenarinių posėdžių metu. Pasak Č. Juršėno, jeigu atsitiktų taip, kad nedrausmingas Seimo narys praleistų per mėnesį daugiau kaip 10 posėdžių, jam būtų nurašytas ne tik visas kito mėnesio atlyginimas, bet ir sankcija persikeltų į dar kitą mėnesį. Kai kurie Seimo nariai liko nepatenkinti numatytomis finansinėmis sankcijomis.

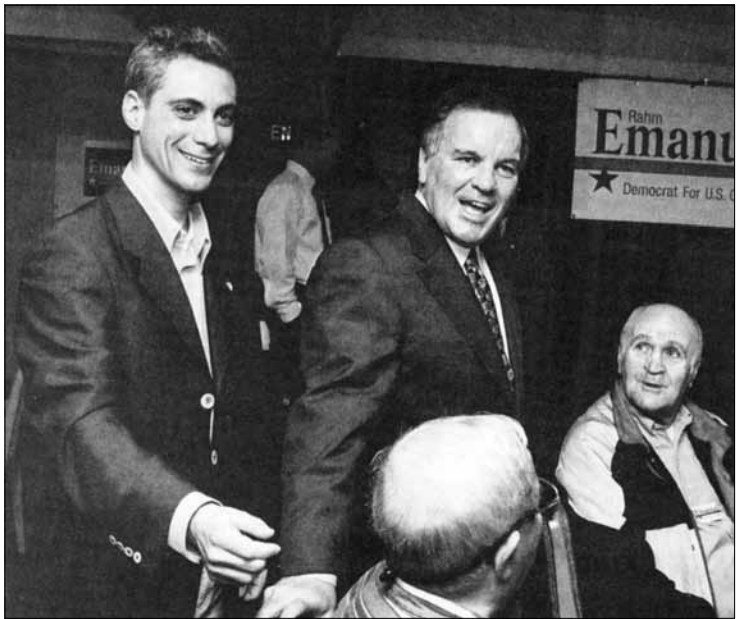
A. M. Brazausko ir pirmosios žmonos Julijos bažnytinė santuoka nebuvo panaikinta.

bažnyčioje. Gal rentą teisingiau būtų skirti pirmajai A. M. Brazausko žmonai Julijai, 81 metų amžiaus. Tokie aštrūs klausimai dažnai pasigirsta, rašo „Lietuvos rytas“, Nr. 213.

Prokuratūra nusprendė nepradėti atskiros tyrimo dėl pranešimo, kad Lietuvoje veikusiame JAV Centrinės žvalgybos valdybos slaptajame sulaikymo centre buvo kalinamas pakistaniecis. Prokurorai, susipažinę su gautu dokumentu, nusprendė, kad pradėti atskirą ikiteisminį tyrimą dėl galimos nusikalstamos veikos nėra tikslinga. Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamente jau atliekamas ikiteisminis tyrimas dėl galimo CŽV sulaikytų asmenų pervežimo ir kalinimo Lietuvos teritorijoje. Šio ikiteisminio tyrimo metu tiriamos visos aplinkybės, susijusios su galimu įvykiu.

2011 metais Lietuva minės Laisvės gynimo 20-metį. Todėl Lietuvos valstybės atkūrimo istorijos tyrimo ir atmintinų datų paminėjimo komisija maloniai kviečia visus Lietuvos piliečius prisidėti minint ir įprasminant šią reikšmingą sukaktį. Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad 2011 metais minėsime Lietuvai itin skaudžių įvykių 1941 ir 1991 metais sukaktis, vertindamas 1991 metų pasaulio visuomenės paramą, ginant ir įtvirtinant atkurta Lietuvos nepriklausomybę, 2011-uosius paskelbė **Laisvės gynimo ir didžiųjų netekčių atminties metais**.

Lietuvos prezidentė vis padejuoja, kad Lietuva nesugeba deramai panaudoti Europos Sąjungos skiriamų pinigų, bet, ko gero, nežino, kaip sumaniai juos ištaško valdininkai. Visą savaitę dalis ministro pirmininko tarnybos darbuotojų tobulino anglų kalbos žinias. Tačiau jiems neteko prisiminti kietų studentavimo laikų suolų ar tvankių auditorijų. Valdininkai mokytis buvo nuvežti į Trakuose įsikūrusį viešbutį ir sveikatingumo centrą „Trasalis“.

Rahm Emanuel, kairėje, iš Palestinos kilusių žydų šeimos sūnus, su Čikagos meru Richard M. Daley 2002 m., kai meras jį pristatė kandidatų į JAV Kongresą ir laimėjo rinkimus. Jis jau grįžo į Čikagą iš Baltųjų rūmų štabo vadovo pareigų ir pradėjo ruoštis, jei bus išrinktas, Čikagos miesto mero pareigoms.

NYT

Maskvoje Igor I. Sechin, Rusijos naftos produkcijos viršininkas ir premjero V. Putin vicepirmininkas sutinka Tony Hayward, centre, kuris atvyko tartis dėl BP naftos gelmių plėtos Rusijos Arktikos regione. Šalia Robert Dudley, delegacijos narys.

Reuters

DEMOKRATAI SUSIRŪPINĘ RINKIMAIŠ

Washington, DC, spalio 6 d. Jungtinėse Valstijose paskelbti naujausių visuomenės nuomonės apklausų rezultatai, kurie rodo, jog respublikonų atotrūkis nuo demokratų sumažėjo, turėtų pakelti ūpą prezidento Barack Obama partijai artėjant kadencijos vidurio rinkimams, po kurių gali smarkiai susilpnėti jos pozicijos Kongrese.

Tačiau visose apklausose opozicinė partija tebeprima. Vis dėlto viešosios nuomonės tyrimai atskleidė gana prieštaringą vaizdą: nors piktai rinkėjai yra įsitikinę, kad demokratai dirbtų geriau už respublikonus, jie vis tiek nori jų atsikratyti.

„The Washington Post“ ir „ABC News“ apklausa, kurioje rinkėjų buvo klausiama, už kurią partiją jie rengiasi balsuoti lapkričio 2 dieną vyksiančiuose rinkimuose, parodė, kad nuo rugsėjo pradžios demokratams pavyko sumažinti atsilikimą nuo respublikonų. Tačiau respublikonai vis dar pirmauja: paramą jiems išsakė 49 proc. respondentų, o už demokratų pasisakė 43 proc. apklausos dalyvių. Tokio palaikymo Respublikonų partijai visiškai pakaktų užsitikrinti Atstovų

Rūmų kontrolę ir sumažinti demokratų daugumą Senate.

Žiniasklaidos kompanijos „Rasmussen Reports“ tyrimas parodė, kad respublikonų atotrūkis nuo demokratų sumažėjo iki 3 proc. (45 proc. ir 42 proc.) – tai mažiausias atotrūkis per vienerius metus. Kitų apklausų rezultatai taip pat patvirtina, kad demokratai vejasi opozicinę partiją.

Apklausų rezultatų analizė atskleidžia rinkėjų nepasitenkinimo mastą, taip pat tam tikrą elektorato sutrikimą ir prieštaravimus argumentacijoje.

Pavyzdžiui, nors „The Washington Post“ apklausos dalyviai suteikė pranašumą respublikonams, vis dėlto daugiau jų yra įsitikinę, kad demokratams per kelis ateinančius metus geriau už respublikonus sektųsi spręsti pagrindines Amerikos problemas (taip mano 41 proc. šios apklausos dalyvių, priešingos nuomonės laikosi 39 proc. respondentų).

Šios apklausos apklaustieji galvoja, kad demokratai sėkmingiau spręstų problemas, susijusias su ekonomika, sveikatos apsauga, Afganistanu ir vidurine klase. Panašiai vertinamos abiejų partijų galimy-

bės spręsti opius imigracijos klausimus. Tuo tarpu kalbant apie biudžeto deficito ir mokesčių problemas, pirmenybę teikiama respublikonams.

„The Washington Post“ tyrimas parodė, kad 61 proc. rinkėjų nepalankiai žiūri į demokratų, tačiau respublikonų nemėgsta dar didesni skaičiai – 67 procentai. Faktas, kad rinkėjai linkę teikti pirmenybę respublikonams, nors labiau tiki demokratais, gali patvirtinti teoriją, jog tai itin nepalankūs metai užimantiems postus, nes rinkėjai paprasčiausiai siekia nubauti už savo negandas tuos, kurie yra valdžioje.

Kelių pastarųjų mėnesių politiniu aiškinimu buvo spėjamas demokratų sutriuškinimas rinkimuose, kurie gali sugrąžinti respublikonus į valdžią Kapitolijuje ir tapti skaudžiu atkirčiu B.Obama.

Vis dėlto naujos apklausos, kuriose atsižvelgiama į respondentų amžių, leidžia manyti, kad galutiniams rinkimų rezultatams gali turėti įtakos Baltųjų rūmų pastangos suburti jaunų ir pirmą kartą balsuoti eisiančių rinkėjų bloką.

„The Washington Post“ apklausa parodė, kad B.Obama darbą palankiai vertina 50 proc. apklaustųjų - keliais procentiniais punktais daugiau nei kitose pastarojo meto apklausose.

BALTUOSIUS RŪMUS PALIKO ŠTABO VADOVAS

JAV prezidentas Barack Obama neteko dar vieno artimo bendražygio: Baltuosius rūmus palieka ligšiolinis jo štabo vadovas Rahm Emanuel. Jis paskelbė sieksiantis mero posto gimtojoje Čikagoje, praneša agentūra *AFP*.

B. Obama štabui, kurio vienas uždavinių yra koordinuoti vyriausybės darbą dabar vadovaus ilgametis prezidento patarėjas Pete Rous.

Pristatydamas P. Rous B. Obama pabrėžė, kad jis per

ilgą bendradarbiavimo laikotarpį pasirodė esąs „išmintingas ir gabus“ patarėjas. P. Rous jau buvo B. Obama štabo vadovas, kai šis Senate atstovavo Illinois valstijai.

Štabo vadovas Baltuosiuose rūmuose kontroliuoja ryšius su prezidentu ir rūpinasi kuo sklandesniu bendradarbiavimu tarp Baltųjų rūmų, departamentų ir Kongreso. Jau praėjusiomis savaitėmis iš artimų B. Obama patarėjų rato pasitraukė kelios svarbios figūros.

GRUZIJA GALIAUSIAI TAPS NATO NARE

Gruzija galiausiai taps NATO nare, spalio pradžioje Tbilisyje pareiškė karinės sąjungos generalinis sekretorius Anders Fogh Rasmussen. „Mes kreipiame labai daug dėmesio NATO ir Gruzijos bendradarbiavimui ir siekiame jį stiprinti“, – teigė jis Gruzijos parlamente.

Gruzija jau seniai siekia narystės NATO, tačiau šis siekis buvo atmestas 2008 dėl Prancūzijos ir Vokietijos nepritarimo per NATO viršūnių susitikimą Bukarešte. *ELTA*

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

HOLOKAUSTAS – ŽMONIJOS TRAGEDIJA

Lietuvos žydai mini genocido aukų atminimo dieną rugsėjo 23 d. 1943 m. tai buvo žiauri diena, kai buvo nužudyti beveik visi žydai Vilniuje, kitur, arba išvežti į koncentracijos stovyklas. Liko tie, kurie slapstėsi lietuvių šeimose arba kurie pasitraukė pas sovietinius komunistų partizanus.

Šiandien sunku suprasti, kaip tokia tragedija galėjo įvykti civilizuotoje Europoje – masinės žydų tautybės žmonių žudynės. Tuo metu dar nežinojome apie Stalino vykdytas žudynes Sovietų Sąjungoje. Tai buvo sužvėrėjusių dviejų diktatorių kraujo kerštas žmonijai. Tad ir holokaustas nėra vien žydų tautos, bet visos žmonijos drama, kurią vykde naciai, o prieš karą Didžiojo teroro metu komunistai.

Stalino bendražygių likimas buvo tragiškas – apie Sovietų Sąjungos liaudies likimą nėra ko ir sakyti. Kamenev, pirmasis Lenino parinktas vadovauti bolševikų valstybei ir Zinovjev, revoliucinės tarybos narys, buvo sušaudyti 1936 m., Bucharin – 1938 m., Trockis užmuštas ledo kirtikliu 1940 m., visi Stalino įsakymu. Vien per 1937-1938 metus buvo sušaudyta pusantro milijono žmonių. Pats Stalinas pasirašė mirties nuosprendį beveik 39,000 pasmerktųjų, daugelis buvo jo seni pažįstami. Ypač skaudžiai nukentėjo jo gimtoji Gruzija, kur tada vadovavo kylantis Stalino didžiūnas Berija: per vadinamuosius valymus ten žuvo 10 procentų Komunistų partijos narių, iš 644 Partijos dešimtojo suvažiavimo delegatų 425 buvo sušaudyti. (*Simon S. Montefiore „Stalino jaunystė“, 459 psl.*)

Kas šaudė žydus Lietuvoje? Tiesa reikalauja nurodyti kas yra kaltieji, bet nesakyti, kad lietuvių tauta yra žydsaudžiai. Juk naciai Lietuvoje paskelbė savo taisykles žydų naikinimo klausimu vos tik įžengę į Lietuvą. 1940 m. kai kurie žydai ir nedaug lietuvių pritarė SSRS, o 1941 m. daugelis lietuvių pasirinko Vokietiją kaip mažesnę blogį, nes nacių žiaurumas dar nebuvo žinomas. Sovietų komunistų nežmoniški reiškiniai jau buvo išryškėję deportacijomis, kalėjimais, baisiaisiais tardymais, žudynėmis. Kai SSRS okupavo Lietuvą, ji tapo didžiuoju mūsų priešu. Todėl 1944 m. vasarą, manoma, kad 60 tūkstančių pasitraukę į Vakarus, į Vokietiją ir daug jaunimo išėjo į miškus ginti Lietuvą nuo bolševikų okupacijos. Tačiau naciams nesisekė sukelti lietuvių antisemitinės nuotaikas, nors naciai naudojosi sovietų okupacijos metais susikaupusiomis antikomunistinėmis ir antižydiškomis nuotaikomis. Tačiau reikia pabrėžti, kad Lietuvoje iki 1940 m. antisemitizmo nebuvo.

1941 m. birželio trėmimų metu lietuviai patyrė kai kurių žydų dalyvavimą tremiant žmones. Bet ne lietuviai nulėmė tragišką žydų likimą. Žydų klausimas buvo nacių žinioje. Kai generolai St. Raštikis ir S. Pundzevičius, ir vyskupas V. Brizgys bandė žydus užtarti pas vermachto generolus, jiems buvo pasakyta, kad tą reikalą tvarko geštapas ir jie niekuo negalį padėti. Bet vokiečiai visada dėl žydų žudymo norėjo įtraukti vietos gyventojus ir nuslėpti savo nacių kaltę. Yra žinomas ir toks atvejis, kad naciai, persirengę

KAS KURSTO ANTISEMITIZMĄ LIETUVOJE?

Visuomenės gyvenime galioja daugelis gamtos arba mechanikos dėsnių, tik poveikio kiekybinė išraiška gali būti nelygiavertė. Antai trečiasis Niutono dėsnis, atoveikį prilyginantis veiksmai, visuomenės gyvenime tinka tiek, kad jis patvirtina esant atoveikį, tik kai būna veiksmas.

Tačiau atoveikis gali būti gerokai didesnis už veiksmą (kaip tose vaikų peštynėse – pirmasis antrąjį krepštelėjo, antrasis pirmajam nosį sukruvino, o trečiasis antrąjį sumušė). Vergų sukilimai, maištai, revoliucijos laikytini atoveikiais į valdančiųjų priešpauą, į žmogiškosios priedermės nevykdymą. Tačiau būna ir tokių atvejų, kai atoveikis tyčia provokuojamas norint turėti iš jo tam tikros naudos.

Dialogo kultūros institutas 2004 m. išleido iš anglų kalbos verstą **Normano G. Finkelsteino** knygą *Holokausto industrija. Kaip išnaudojama žydų kančia*. Autoriaus nuomone, „stokojančių holokausto aukų“ vardu keldama vis naujus kompensacijų ieškinius, iš kurių tikrosios aukos teturi visai mažai naudos, Holokausto industrija pati labiausiai prisideda prie antisemitizmo palaikymo ir kurstymo.

Knygos autorius gimė 1953 m. Bruklinė Varšuvos getą, Maidaneko ir Aušvico koncentracijos stovyklose išgyvenusių žydų šeimoje. Studijavo Princetono universitete ir Paryžiuje. Gyvena Niujorke, universitete dėsto politikos mokslus. Dera ciuoti, ką knygos užsklandoje parašė pats knygos autorius.

Mano tėvai dažnai svarstydavo, kodėl augu piktindama-

sis dėl to, kad nacių genocidas klastojamas ir išnaudojamas. Teisingusias atsakymas – todėl, kad tuo pasinaudojama, siekiant pateisinti nusikalstamą Izraelio valstybės politiką ir JAV paramą šiai politikai...

...Kad iš tiesų mokytumės iš nacių holokausto, privalome sumažinti jo fizinę dimensiją ir išplėsti moralinę. Nacių genocidui įamžinti skirta pernelyg daug viešų ir privačių lėšų. Didžioji šių pastangų dalis yra bevertė, nes tai duoklė ne žydų atminimui, o jų išaukštinimui. Jau praėjo pakankamai daug laiko, kad galėtume atverti širdis likusios žmonijos dalies kančioms. Tai svarbiausia pamoka, kurią išmokau iš savo motinos. Matydama juododžių amerikiečių, vietnamiečių ir palestiniečių kančias, mano mama buvo įsitikinusi: visi mes esame holokausto aukos.

Kaip vieną iš akivaizdaus antisemitizmo palaikymo ir kurstymo pavyzdžių reikia laikyti žiniasklaidoje pasirodžiusius, iš Izraelio mus pasiekusius, prakeikimą bei „lietuvių žydsaudžių“ sąrašus.

„Tegul Dievas nubaudžia tuos bailius. Tegul jų sąjungininkai, bendrininkai ir artimieji, jų atžalos ir palikuonys būna prakeikti amžiams.“ Prakeiksmas su holokauste dalyvavusių šimtų lietuvių sąrašais patalpintas Lietuvos žydų asociacijos Izraelyje tinklalapyje. Tie sąrašai, kuriuos kiekvienas gali paskaityti, o daugelis ir žydų tragedijos laikus mena, iškart suvoks, kad tai niekuo nepagrįstas šmeižtas ir, labai panašu, yra seniai SSRS saugumo parankinių surinkta medžiaga apie Lietuvos patriotus tremčių bei tolimesnio persekiojimo tikslu.

lietuvių karių uniformomis, šaudė žydus.

1941-ųjų pirmasis pusmetis buvo tragiškiausias Lietuvos žydų holokausto laikotarpis. Pagal nacių viršininko W. Stahleker 1942 m. sausio 31 d. pranešimą nacių tos srities vadovui R. Heydrich, Lietuvoje buvo nužudyta 136,421 žydas. Bet kiek iš viso žydų buvo nužudyta, neaišku, nes įvairūs autoriai pateikia vis kitus skaičius. Nereikia pamiršti, kad dalis žydų karo pradžioje pasitraukė į Sovietų Sąjungą. Izraelyje išleistoje „Holokausto enciklopedijoje“ rašoma, kad Lietuvoje okupacijos metu buvo nužudyta 254 tūkstančiai žydų (95 proc.). Kitame Izraelio leidinyje „Lietuvos žydų knyga“ teigiama, kad iš 225-235 tūkstančių gyvenusių 1944 m. tebuvo likę 2-3 tūkstančiai. Istoriko K. Rukšėno skaičiavimu, buvo nužudyta 170-190 tūkstančių žydų. Bostono Lietuvių enciklopedijoje rašoma, kad Lietuvoje nužudyta 250 tūkstančių žydų. (*LE, 35 t., 293 psl*).

Kai skelbiama, jog ir lietuviai dalyvavo žudynėse, dera prisiminti, kad dažnai nacių sugaudyti vyrai buvo **priversti** lydėti vežamus žydus.

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Kultūros fondas Čikagoje pasirūpino, kad visi tie faktai būtų patikrinti ir užrašyti mūsų istorijai. Arūnas Bubnys paruošė 560 puslapių knygą „Vokiečių okupuota Lietuva“, kurią išleido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras Vilniuje. Knygos išleidimą finansavo ALT sąjungos Kultūros fondas.

S. Tūbėnas

Šis akibrokštas sulaukė visuomenės atoveikio. Tenka apgailestauti, kad komentaruose prie žiniasklaidoje paskelbto prakeikimo, ko ir galima buvo tikėtis, nes šmeižtas švelnių žodžių nenusipelno, radosi pakankamai antisemitinių pasisakymų. Ar dar reikia geresnių įrodymų, kad antisemitinių apraiškų prakeikimu ir tokiais sąrašais buvo siekta?

Pernai rugpjūčio 21 d. tarptautinio žurnalo „The Economist“ internetinėje laidoje išspausdintas straipsnis su šūkiu: „Lietuva turi nustoti kaltinusi nukentėjusius!“ Teigiama, kad Lietuva vėl žydus persekioja, rašoma, kad Lietuva kaltina žydus mėgindama išsisukti nuo pačios Lietuvos kolaboravimo žydų žudynėse. Straipsnyje neigiama, kad sovietai vykdė lietuvių genocidą, pareikšti kiti beprasmiški ir klaidingi teiginiai. Straipsnis iš tikrųjų prilygsta ne tariamai skriaudžiamų Lietuvos žydų gynbai, o antisemitizmo kurstymui Lietuvoje.

Dera pridurti, kad šiuo metu Lietuvos žydų bendruomenė siekia atgauti sovietų nacionalizuotą turtą, todėl „industrijos“ vadeivos pasauliui norėtų parodyti, kad „žydsaudžiai“, susigrobę žydų turtą, jo negrąžina teisėtiems savininkams. Ar tai ne Holokausto industrijos siekis?

Šių eilučių autoriui Izraelyje gyvenantis bičiulis prieš keletą metų buvo atvežęs dalį minimų sąrašų, kad apie juos pasakyčiau savo nuomonę. Taigi tie sąrašai, pasirodo, Izraelyje buvo platinami seniai, tik – ne viešai.

Atrinkęs sąrašuose savo krašto (Panevėžys, Kupiškis) pavardes, net asmeniškai pažįstamus žmones, iškart supratau, kad tai tikrovės neatitinkantis kurpinys. Tą medžiagą su savo nuomone anuomet perdaviau Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus moksliniam bendradarbiui. Dabar tam pačiam moksliniam bendradarbiui iškart pranešiau apie oficialiai žiniasklaidoje pasirodžiusius minėtus sąrašus.

Žydų tautos medžio šaknys į praeitį siekia tūkstantmečius, šakos nusidriekia tūkstančius kilometrų po visus kontinentus, pasaulio kultūra naudojasi gausių žydų tautos genialių asmenybių kūrybos vaisiais. Ir Lietuvoje žydai gyveno ne šalia mūsų, o tarp mūsų, dalyvavo visuomeniniame gyvenime, buvo lojalūs Lietuvos valstybei. XX amžiaus vidury tarp kitų žemių ir Lietuvos žemėje įvykdytas, kaip ir lietuvių, žydų tautos genocidas.

(Nukelta į 5 psl.)

ČIKAGOJE MINIMAS ŽALGIRIO MŪŠIO 600 M. JUBILIEJUS

Spalio 15-17 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje vyks renginiai skirti Žalgirio mūšio 600 m. sukakčiai paminėti. Pagrindiniai šio renginio iniciatoriai: čikagiškiai **lietuvių ir lenkų filatelistai** – lietuvių filatelistų draugija „Lietuva“ bei lenkų „Polonus“. Mintis tokiam renginiui gimė prieš keletą metų, lenkų filatelistų draugijos „Polonus“ Čikagos skyriaus nariams pakvietus pagalvoti apie bendrą renginį, kuris sujungtų abiejų draugijų pastangas įamžinant istorinę Žalgirio mūšio 600 m. pergalės sukaktį. Pasiūlymas pasirodė įdomus ir lietuviai filatelistai pasvarstę jį priėmė. Prieš tai ilgokai diskutavę nutarė, jog ir lietuviai turi pradėti daugiau dėmesio skirti šio mūšio aktualijoms. Netrukus, susibūrus į nedidelę iniciatyvinę grupelę, pradėtas pasiruošimas istorinio įvykio paminėjimui Čikagoje. Kaip ir prieš daugelį metų, kuomet jungtinė lietuvių – lenkų kariuomenė išsirusė į lemiamą mūšį, taip ir dabar, jungtinė dviejų tautų iniciatyvinė grupė, o tiksliau būrelis lietuvių ir lenkų idealistų, entuziastų ėmėsi organizuoti istorinio įvykio paminėjimą Čikagoje. Prie renginio organizatorių prisijungė Garbės konsulas St. Balzekas ir jo muziejaus personalas, Lenkijos garbės konsulas R. Ogrodnik, idėją palaikė ir pagal galimybes remia abiejų Lietuvos ir Lenkijos valstybių Konsulatai Čikagoje. ALT'as pirmasis iš lietuviškų organizacijų auka parėmė šią idėją. Prisidėjus asmenine auka lenkų draugijos „Polonus“ pirmininkui Ch. Schester, bendromis pastangomis netrukus pavyko išleisti Žalgirio mūšiui skirtą atminimo medalį. Jis jau dabar platinamas per abiejų draugijų tinklą. Sulaukta finansinės paramos iš Čikagoje veikiančio „Istorijos ieškotojų

būrelio“. Kai kuriuos renginio organizacinius darbus pažadėjo finansuoti Lenkijos konsulatas. Renginių aukomis ir darbais remia pavieniai asmenys ir organizacijos.

Jubiliejinis Žalgirio mūšio renginys numato įvairią ir įdomią trijų dienų programą. Spalio 15-17 d. organizuojamo renginio metu veiks išplėstinė filatelijos, numizmatikos, istorinės dokumentinės medžiagos ir bibliografijos, meno ir tautodailės kūrinių, kitų, Žalgirio mūšį ir jį atspindinčių istorinių rodomųjų paroda – „LITHPEX – POLPEX 2010“. Įdomus parodos akcentas – Žalgirio mūšio maketas-diorama, kurią paruošė ir specialiai į šią parodą pristatys bei eksponuos Bob Tamosaitis Luddy. Maketas-diorama vaizduojantis Žalgirio mūšį atkurtas remiantis istorikų surinktais faktais, dokumentine medžiaga, to laikmečio žemėlapiais, karybos ir heraldikos specialistų tyrinėjimais. Reljefiniame mūšio lauke išdėliotos rankomis tapytų karių figūrėlės vaizduoja mūšio karius, jų išsidėstymą. Mūšiui atkurti panaudota 449 figūrėlės, vaizduojančios 40 lietuviškų pulkų-vėliavų, 51 – Lenkijos ir 51 – Teutonų ordino ir jų talkininkų pulkus.

Parodoje eksponuojama diorama nebus vien statiškas, nejudantis rodominis. Šio maketo kūrėjas žada nuolat keisti figūrėlių išdėstymą, tuo siekdamas kuo vaizdžiau parodyti, mūšio eigą, kariuomenės manevrus. Tad maketo sumanytojas kvies ir parodos dalyvius aktyviai dalyvauti atkuriant Žalgirio mūšio vaizdus bei atskiras situacijas, karių manevrus ir kariuomenių judėjimą. Tai turėtų sudominti ne tik suaugusius parodos lankytojus, bet jaunimą, mokinius, vaikus.

Parodai eksponatus pristatytė ruošiasi Balzeko ir Lenkijos

Žalgirio 600 m. pergalei atminti. Medalį projektavo dail. A. Každailis, dail. A. Jonušauskas, atliko Metalo meninio apdirbimo centras (Kaunas).

muziejus, privatus asmenys, vietiniai lietuvių ir lenkų kolekcionieriai. Parodoje matysime Lietuvoje atkurtą istorinę vėliavą, kurią specialiai parodai paskolins Lietuvos Generalinis konsulatas Čikagoje. Laukiame atvykstant su įdomiais istoriniais rodomais nemažo būrio parodos dalyvių. Rodiniai bus gan įvairūs ir įdomūs, bus ir tokių vaizdų, kuriuos matysime pirmą kartą per 600 m. istoriją nuo Žalgirio laikų. Tad lankytojai turės malonių akimirkų parodoje.

Renginyje dalyvaus ir paskaitas apie Žalgirio mūšį skaitys žinomi istorikai, viduramžių istorijos žinovai, mūšių ir karybos ir specialistai. Į Žalgirio mūšio 600 m. pergalės paminėjimą Čikagoje atvyks žinomas amerikiečių istorikas **dr. William Urban**, mums pažįstamas iš puikių istorinių darbų apie baltus, jų kovas su kryžiuočiais ir, kol kas vienintelės JAV, didžiulės apimties, išimtinės istorinės studijos ir jau plačiai pasaulyje spausdinamos istorinės knygos „Žalgiris ir kas po jo“ (Tannenberg and after) autorius. Spalio 16 d. galėsime pasiklausti šio žinomo istoriko paskaitos: „Grunwaldas/Žalgiris šiandien“ (Grunwald/Žalgiris today). Istorikas **dr. Robertas Vitas** padarys pranešimą tema „Sun

Tsu, Machiavelli, Clausewitz ir Akvinietis: karo filosofijos ir Žalgirio mūšis“. Istoriko dr. R. Vito pranešimą išgirsime taip pat spalio 16 d. šeštadienį. Specialiai į Žalgirio mūšio paminėjimą Balzeko muziejuje iš Lietuvos atvyksta žinomas istorikas, Lietuvos viduramžių tyrinėtojas, karybos ir mūšių žinovas, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos dėstytojas, **dr. Romas Batūra**. Jo pranešimo tema: „Lietuvos 250 metų gynybinis karas su Kryžiuočių Ordinu ir Žalgirio mūšis, kovos su totorių Aukso Orda kontekste“.

Į Čikagą atvyksta ir dalyvauti renginyje žada Lietuvos totorių atstovai **dr. A. Jakubauskas ir žurnalistas V. Maliauskas** - Žalgirio mūšyje dalyvavusių totorių palikuonys, žadantys pristatyti nemažiau įdomų pranešimą „Lietuvos totoriai Žalgirio mūšyje ir šiandieninėje Lietuvoje“. Turėsime progos pamatyti filmuotą medžiagą ir skaidres iš Raižiuose vykusios totorių bendruomenės šventės, atidengiant paminklą Vytautui Didžiajam. Jiems talkins čikagietis Ernestas Lukoševičius.

Apie šių metų Žalgirio mūšio jubiliejinius renginius ir šventę Lenkijoje žada papasakoti čikagietis **J. Vainius**. Jis šią vasarą besilankydamas Lietuvoje ir Lenkijoje Žalgirio mūšiui skirtoje šventėje užfiksavo daug įdomių momentų, kuriuos papasakos ir Balzeko lietuvių kultūros muziejuje vyksiančiame Žalgirio mūšio paminėjime.

Minėjimo renginių programoje pamatysime ir naujų dokumentinių filmų, sukurtų specialiai Žalgirio mūšio 600 m. pergalei atminti, stebėsime Lenkijoje vykusios Žalgirio mūšio inscenizacijos filmuotą apžvalgą. Žinomas Lietuvos istorinių dokumentinių filmų

kūrėjas Algis Kuzmickas šiomis dienomis Lietuvoje baigia montuoti filmą, skirtą Žalgirio mūšio istorijai ir Lenkijoje organizuoto mūšio inscenizacijai ažvelgti ir pristatyti. Tad galime tikėtis, kad Balzeko muziejuje įvyks šio filmo premjera.

Visai neseniai renginio organizatoriai Žalgirio mūšio 600 m. jubiliejui ir Čikagoje vykšančio paminėjimo įamžinimui paruošė ir pagamino bronzinį atminimo medalį. Jis per labai trumpą laiką (3 savaites) buvo pagamintas Kaune. Medalis bus įteiktas visiems aktyviai dalyvavusiems parodoje, rėmėjams ir organizatoriams. Netrukus pasirodys vokai ir JAV pašto ženklai, įamžinantys Žalgirio mūšio 600 m. jubiliejų ir iškilmes Čikagoje. Vokus ir pašto ženklus galės įsigyti visi norintieji lietuvių filatelistų draugijoje „Lietuva“ ir Balzeko muziejuje vyksiančių renginių metu.

Penktadienį, spalio 15-ios vakare 6:30 v.v. vyks renginio iškilmingas atidarymas, o spalio 16-ją vakare renginio organizatoriai, dalyviai ir svečiai susirinks į iškilmingą renginio pokylį, skirtą Žalgirio mūšio 600 m. pergalei paminėti. Tikimės, kad Žalgirio mūšio 600 m. sukakčiai skirta ir numatyta programa sudomins plačią lietuvių visuomenę, ypač jaunimą: lituanistinių mokyklų mokinius, mokytojus, studentus, lietuvių visuomenę, gal ir kitus Čikagos miesto gyventojus. Gal būt spalio 15-17 dienomis Balzeko lietuvių kultūros muziejuje organizuojamas Žalgirio 600 m. paminėjimas ir renginiai sudomins ne tik Čikagos, bet ir tolimesnių vietovių lietuvius, lietuvių kilmės amerikiečius, ir šiaip visus istorijos mylėtojus, paskiriant dalį savo laisvalaikio Lietuvos istorijos pažinimui ar jo pagilinimui.

Violeta Rutkauskienė

Atidengiant paminklą Vytautui Didžiajam Raižiuose, Alytaus apskrityje, kurį pastatė totorių ir karaimų bendruomenė. Povilas Juodvalkis (iš Čikagos), kairėje, filmavo renginį.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVIAI, IŠGELBĖJĘ ŽYDŲ GYVYBĘ

Kai jauna šviesiaplaukė moteris, muzikos dėstytoja B. Elinienė 1944 m. vasarą įžengė į Čiobiškio vaikų namų salę, nuo būrio vaikų atsiskyrė maža tamsaus gymio mergytė didelėmis, kiek įkypomis akutėmis ir tekina pasileido prie viešnios, šaukdama: „Tai MANO mama!“

Koks balsas pakuždėjo ketverių metų Esterai Elinaiti teisybę – gal tas, kuriam vėliau pakludavo atlikdama L. van Bethoveno sonatas, J. Brahmsio ir F. Šopeno koncertus fortepijonui... Nes mamų, gerų globėjų mažoji Estera turėjo ne vieną, o tikrų tikria-

sia jos motina buvo LAIMĖ.

...Pirmuosius savo žingsnius Estera žengė svetimoje mansardoje, šalia hitlerininkų štabo. Motina su dukryte glausdavosi batsiuvio Apuoko šeimoje, kitų gerų žmonių namuose. Ilgai užsibūti vienoje vietoje buvo baisu. Štai apsigyveno pas tykų žmogų Pranevičių nuošalioje gatvėlėje, o kaimynai išpėjo nepageidauja, kad netoliese būtų slepiama žydaitė. Tik tada B. Elinienė ryžosi kreiptis į žmones, kuriuos tepažinojo iš jų garsių vardų ir kūrybos.

Nuoširdumas ir šiluma gaubė visus, prieglobstį su-

Danutė Čiurlionytė-Zubovienė

radusius Čiurlionių-Zubovų namuose. B. Elinienė nė nežinojo, kad bėglių šioje pastogėje esama ir daugiau. Ji džiaugėsi jai skirta rūsio kamarele, negalėdama suprasti, kodėl taip droviai atsiprašinėjo Danutė Zubovienė, negalėdama pasiūlyti jaukesnės vietos. O esmė buvo ta, kad erdvesniame kambaryje glaudėsi pabėgę iš geto inžinierius Anatolijus Rozenbliumas su žmona Raja ir sūnumi Mika, Rajos tėvai Kenigsbergai, paskui dar atėjo kaunietis gydytojas epidemiologas Leonas Gurevičius. Zubovai padėjo išsigelbėti gydytojo Abraomo Kamberio žmonai Marijai su penkiamečiu sūnumi, Juditai Zubavičienei, Tamarai Levi, Ruth Peer.

Vladimiras Zubovas, dviračiu važinėdamas po kaimo vietoves, nuolat ieškojo saugesnės vietos vis naujiems

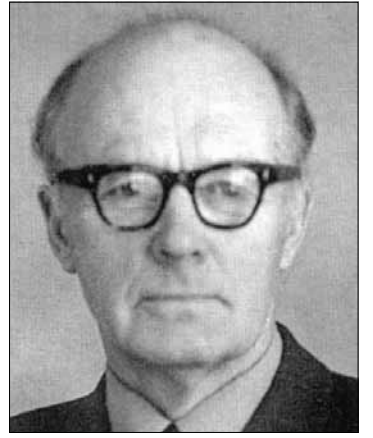

Sofija Čiurlionienė

geto bėgliams. Jis palaikydavo ryšius su savo draugu vaikų gydytoju Petru Baubliu, „Lopšelio“ našlaičių namų direktoriumi, kuris po sudėtingos krikštynų procedūros bažnyčioje priimdavo vaikus kaip pamestinukus, jų krikšto dokumentai būdavo suklastoti.

Mažajai Esterai buvo rasta kiek saugesnė vieta Benediktinų bažnyčios našlaičių namuose Čiobiškyje, kur be Esteros dar penki žydų vaikai su suklastotais metrikais sulaukė karo pabaigos.

O čia, kur nuo sienos žvelgė Čiurlionio paveikslai, ateidavo vis nauji žmonės, išsipasakodavo, prašydavo patarimo. Patys šeimnininkai stengdavosi ne tik užjausti, paguosti, bet padėti ir kitiems sunkią valandą. Čia viešpatavo nepaprasto dvasingumo atmosfera. Dirbo literatūrinį darbą rašytoja Sofija Čiurlionienė ir jos duk-

Vladimiras Zubovas

tė Danutė Zubovienė, daugelio knygų vaikams autorė. Tęsė architektūros istorijos tyrinėjimus architektas Vladimiras Zubovas. Panašiai kaip rašytojas Balys Sruoga, hitlerininkų paimtas įkaitu ir įkalintas Štuthofio koncentracijos stovykloje, Vladimiras Zubovas (beje, Sruogos gyvenamojo namo projekto autorius), laikė save tokiu pat lietuvių inteligentijos atstovu, atsakingu už savo tautos orumą. Gyvenimu ir kilniais darbais ši šeima įrodė jų pačių kūryboje skelbiamą grožio ir gėrio idealų tikrovę.

Vladimiras Zubovas, Danutė Čiurlionytė-Zubovienė ir Sofija Čiurlionienė apdovanoti Pasaulio tautų Teisulių atminimo medaliu, Garbės raštu ir Žuvusiųjų gelbėjimo kryžiumi.

Iš leidinio „Gyvybę ir duoną nešančios rankos“.

Estera Elinaitė, Druskininkai (1957 m.)

(Atkelta iš 3 psl.)
KAS KURSTO...

Skaudu ir apmaudu, kad tiek tarp lietuvių, tiek tarp žydų buvo genocido vykdytojų.

Tačiau neteisinga ir žalinga tautų santykiams, nepamatuotiems kaltinimais vieną tautą smerkti, kaltinti genocidu, kai Lietuvoje šimtmečius lietuvių su žydais siejusi istorinio likimo bendrystė turi būti puoselėjama, o ne dorkoma.

Atkūrusi nepriklausomybę Lietuva garbingai elgiasi įamžindama žydų genocido aukų atminimą, apdovanojimai pagerbdama žydų gelbėtojus. **Žydų gelbėtojų Lietuvoje sąrašas yra gana ilgas. Jis, o ne kokie sąrašai-falsifikatai, ir yra tikrasis liudininkas, kad Lietuva tikrai nenusipelnė „žydšaudžių“ vardo.**

Lietuvos žydų bendruomenės garbės reikalas imtis atitinkamų poveikio priemonių, kad istorinėje Lietuvos žydų tautos tėvynėje bei už jos ribų nebūtų kurstomas antisemitizmas Lietuvoje.

Algimantas Zolubas

IZRAELIO TINKLALAPYJE ŽYDŠAUDŽIŲ SĄRAŠE PARTIZANŲ VADAI

Su sovietų priespauda kovojusių Lietuvos partizanų pavardės **nepagristai įrašytos** į Lietuvos žydų asociacijos sukurtoje interneto svetainėje paskelbtą žydšaudžių sąrašą, sako Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) direktorė Birutė Burauskaitė.

Lietuvos žydų asociacijai, esančiai Izraelyje, priklausančiame tinklalapyje teigiama, kad nacių talkininkais žudant žydus Antrojo pasaulinio karo metais buvo ir garsūs Lietuvos pokario rezistencijos vadovai **Juozas Lukša bei Adolfas Ramanauskas**. „Tame sąrašė yra ir mūsų partizanų vadų pavardės. Jas ištyrus pasirodė, kad – neteisingai. Jie tikrai nebuvo susiję“, – sakė B. Burauskaitė. Iš viso tinklalapyje www.lithuanianjews.org.il paskelbta apie 3,000 Lietuvos gyventojų pavardžių, neva dalyvavusių holokauste.

LRT

1991-ŲJŲ RUGPJŪTIS MASKVOJE

2010 m. rugpjūčio 19-ąją buvo 19 metų, kai Maskvoje įvyko pučas. SSRS prezidentas M. Gorbačiovas su šeima tuo metu ilsėjosi vasarnamyje prie Juodosios jūros. Rugpjūčio 18 d. iš Maskvos atvykusi delegacija norėjo su juo pasimatyti, bet M. Grobačiovas atsisakė ją priimti, ir, įtardamas kažką negro, puolė prie telefono, bet telefono linija neveikė... Delegacija pro sargybą įsiveržė į jo kabinetą. Jų tarpe buvo ir M. Gorbačiovo patikėtinis, personalo viršininkas Valerij Boldin bei Centro komiteto sekretorius Oleg Baklanov. Jie pareiškė, kad atstovauja „Valstybiniam ypatingųjų situacijų komitetui“ ir pareikalavo, kad M. Gorbačiovas čia pat pasirašytų dekretą, kuriuo prezidento galios būtų perduotos Sovietų Sąjungos viceprezidentui Genadij Janajev.

M. Gorbačiovas atsisakė. Tuomet delegacijos vyrai įkalino Sovietų Sąjungos prezidentą jo paties vasarvietėje. Buvo pranešta, kad M. Gorbačiovas susirgo. TASS žinių agentūra paskelbė, kad M. Gorbačiovas priverstas pasitraukti ir savo

Rusijos prezidentas B. Jelcin sako kalbą ant barikados.

įgaliojimus perduoti Sovietų Sąjungos viceprezidentui G. Janajev. Kai JAV prez. G. Bush norėjo pasikalbėti telefonu su M. Gorbačiovu jam buvo pasakyta „Atleiskite, jis šiuo metu nepasiekiamas“.

Pirmadienio rytą Boris Jelcin pasiuntė G. Bush laišką, kuriame prašė JAV prezidentą palaikyti su juo „operatyvinį kontaktą“ Rusijos krizės metu. Savo kabinete G. Bush užsirašė sau priminimą: „Palaikyti ryšį su Boris Jelcin“. Netrukus, antradienio rytą, jis jau telefonu sveikinosi su Rusijos prezidentu: „Boris, mano drauge!“ B. Jelcin draugiškai atsiliepė:

„Aš nepaprastai džiaugiuosi Jus girdėdamas“. Ir pasakė, kad sovietų kariniai daliniai apsupo Rusijos Dūmą, bet pridūrė, kad jį palaikančiųjų minia gatvėse išaugo iki šimto tūkstančių.

Trečiadienio rytą B. Jelcin jam pasakė, kad Rusijos Dūma vis dar apsupta KGB pajėgų, tačiau išreiškė viltį, kad generolas M. Moisejev ir jo kariai jau stojo jo pusėn... Skelbiama, kad ir Vytautas Landsbergis palaikė ryšį su B. Jelcin telefonu.

Apie to meto įvykius savo knygoje rašo amerikiečiai M. Beshloss ir S. Tallbott „At the Highest Levels“.

VR

NAUJA LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRO VADOVYBĖ

Š. m. rugsėjo 11 d. vyko Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Tarybos posėdis. Lituanistikos tyrimo ir studijų centro Tarybą sudaro 14 narių, atstovaujančių įvairioms lietuvių organizacijoms, susijusioms su archyvais bei jų išsaugojimu. Lietuvių bendruomenei atstovauja Dalė Lukienė, Vytautas Maciūnas, dr. Stasys Bačkaitis, LB Kultūros tarybai – dr. Jurgis Anyšas; Amerikos lietuvių tarybai – Petras Buchas, Lietuvių katalikų mokslo akademijai – dr. Robertas Vitas, „Į Laisvę“ fondui – dr. Kazys Ambrozaitis, tėvams jėzuitams – t. Antanas Gražulis, S.J., garbės pirmininkas prof. dr. Jonas Račkauskas, Dailiojo meno instituto – Algis Janušas, LTSC valdybos pirmininkas – dr. Augustinas Idzelis ir kitų organizacijų atstovai: Vytautas Beleška, Jonas Tamulaitis, Skirmantė Miglinienė, Kristina Lapienytė. LTSC tarybos uždavinys – numatyti pagrindines Centro veiklos gaires ir strategiją bei spręsti Centro veikloje išylančius sunkumus. Posėdyje taip pat dalyvavo LTSC valdybos nariai Petras Petrutis, Enata Skrupskelytė bei svečiai iš

dalyviai nuoširdžiai padėjo ilgamečiam LTSC tarybos pirmininkui dr. V. Bieliauskui, kuris bene dešimt metų ėjo šias pareigas. Dr. Bieliauskas nenuilstamai rūpinosi centro reikalais, nuolat pabrėždamas archyvų išsaugojimo būtinumą bei paramos archyvų reikams svarbą.

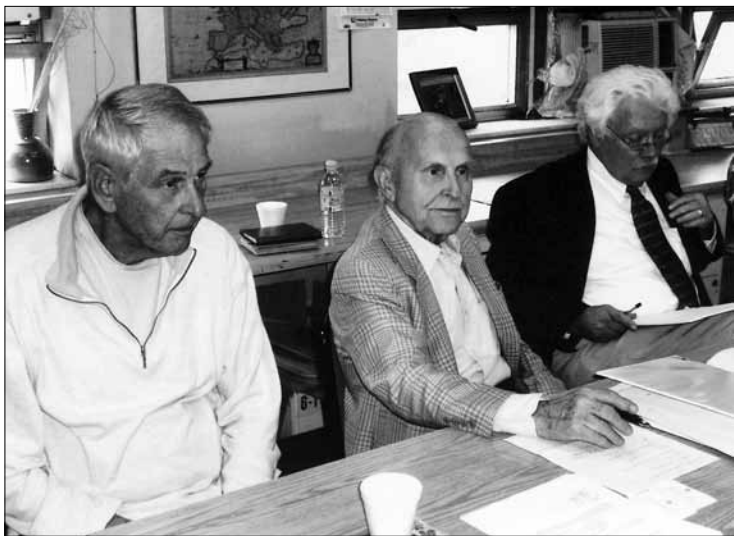
Naujuoju LTSC tarybos pirmininku dr. Bieliauskas pasiūlė dr. Robertą Vitą, kuris daugelį metų dirba Lituanistikos tyrimo ir studijų centre. Dr. R. Vitas vienas iš LTSC įkūrimo iniciatorių, įdėjo daug pastangų ir darbo kataloguojant LTSC knygas, kuriant muziejus, renkant PLA kolekcijas. **Tarybos nariai išreiškė dr. Robertui Vitui pasitikėjimą, vienbalsiai už jį balsavę.**

Tai buvo ne vienintelis pasikeitimas LTSC Taryboje. Iki šiol Lietuvių bendruomenei taryboje atstovavo vienas narys. Buvo nutarta, kad reikia didinti JAV LB įnašą į LTSC veiklą ir padidinti atstovų skaičių. Taigi posėdžio dalyviams pritarus, nuo šiol JAV Lietuvių bendruomenė į LTSC tarybą skiria tris narius: Krašto valdybos pirm. Vytautą Maciūną, JAV LB Krašto valdybos vicepirmininką mokslo reikalams

LTSC Tarybos posėdžio dalyviai: iš k.: dr. A. Idzelis, dr. J. Račkauskas, dr. K. Ambrozaitis, K. Lapienytė, dr. R. Vitas, J. Tamulaitis, V. Maciūnas, P. Petrutis, V. Beleška, S. Bačkaitis, D. Lukienė, t. A. Gražulis, SJ, dr. J. Anyšas, S. Miglinienė.

K. Lapienytės nuotr.

LTSC Tarybos garbės pirmininkas prof. dr. Jonas Račkauskas, LTSC Garbės pirmininkas dr. Kazys Ambrozaitis, LTSC valdybos pirmininkas dr. Augustinas Idzelis posėdžio metu. *K. Lapienytės nuotr.*

Tėviškos parapijos kun. L. Miliauskas ir R. Buntinas.

Posėdis pradėtas tėvo A. Gražulio, SJ, sukalbėta malda. Posėdį pradėti buvo pakviestas LTSC garbės pirmininkas dr. Ambrozaitis. Dr. Ambrozaitis buvo Tarybos pirmininkas bei tarybos narys vadovaujant dr. T. Remeikiui, dr. A. Damušui ir dr. V. Bieliauskui. Jis pasveikino susirinkusius ir iškėlė didelę LTSC reikšmę lietuviškos kultūros saugojimo ir jos puoselėjimo išeivijoje darbe.

Perskaitė dr. Vytauto Bieliausko, LTSC Tarybos pirmininko, laišką, kuriame jis pranešė apie atsistatydinimą iš pirmininko pareigų ir apgailestavo, kad dėl svarbių šeimos reikalų negali iš Cincinnati, OH, atvykti į šį svarbų tarybos suvažiavimą. Posėdžio

dr. Stasį Bačkaitį bei Dalę Lukienę. Atsistatydinus dr. V. Bieliauskui, JAV LB Kultūros tarybai atstovaus dr. Jurgis Anyšas.

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas patikino LTSC tarybos narius, jog archyvų išsaugojimas yra vienas iš svarbiausių JAV LB veiklos užmojų. Kaip vieną iš galimybių padėti archyvams, jis įvardijo studentų stažuotų programą. Numatoma, kad istorijos ir artimų mokslo sričių Lietuvos studentai turėtų galimybę rinkti medžiagą savo studijoms LTSC ir kartu padėti tvarkyti archyvus. Tą patį kviečiami daryti ir JAV studentai.

JAV LB atstovė Dalė Lukienė, pranešė, kad yra

sudarytas Komitetas archyvų reikalams, kurio užmojuose – sudaryti ilgalaikius archyvinės medžiagos išsaugojimo planus bei ieškoti finansavimo archyvams. Šias žinias posėdžio nariai sutiko su viltimi, kadangi LTSC ypač aktualios finansavimo ir vietos problemos – nuoma už patalpas sudaro didžiausią dalį Centro išlaidų.

Posėdyje taip pat svarstyta galimybė surengti išeivijoje dirbančių archyvų darbuotojų konferenciją. D. Lukienė, pasiūliusi šią idėją, mano, kad labai svarbu, jog išeivijoje dirbantys archyvistai bendrautų ir bendradarbiautų vieni su kitais. Taip pat reikėtų dėmesio iš Lietuvos įstaigų bei organizacijų, susijusių su kultūra, istorija, ir pan.

Dr. A. Idzelis, LTSC Valdybos pirmininkas supažindino Tarybos narius su LTSC veikla per pastaruosius 10 mėnesių, kai jis eina Valdybos pirmininko pareigas. Pranešė, kad LTSC surengė gana pasisekusį aukų vąjų, planuoja parodas ir knygų leidybą. Dr. A. Idzelis stengiasi kuo geriau išnaudoti turimas patalpas, todėl LTSC dalinasi dublikatine medžiaga su kitomis mokslo įstaigomis. Taigi šiais metais Centras išsiuntė 160 dėžių dublikatinių knygų Lietuvos bibliotekų kolektoriui per Atlantic Express. Knygų siuntimas, nors ir su nuolaida, kainavo daugiau kaip \$1,200.00. pagrindinės problemos, su kuriomis susiduria Centras yra vietos stoka, kadangi archyvai nuolat plečiasi, ir pinigų stoka, kadangi reikia mokėti nuomas, išlaikyti telefonus, taip pat mokėti darbuotojams.

Dr. Robertas Vitas, ilgametis LTSC išdininkas, pateikė

smulkia ir išsamią finansinę 2009-2010 metų ataskaitą.

Vytautas Beleška, Žilevičiaus Kreivėno muzikologijos archyvo atstovas pranešė Tarybos nariams apie, tai, jog LTSC jau skelbia apie savo veiklą socialiniame tinkle Facebook. Be to, jis pabrėžė, kad šiuo metu svarbu išsaugoti ne tik materialų turtą, bet ir tai, kas skelbiama internete. Taip pat posėdyje buvo svarstomos galimybės pervesti tūkstančius LTSC saugomų garso ir vaizdo įrašų į skaitmenines laikmenas, kadangi magnetiniai įrašai nėra ilgaamžiai. Žinoma, teko

vėl konstatuoti, kad tam reikalingos nemažos piniginės lėšos bei profesionalai, gebantys atlikti tokį darbą.

Posėdis užtruko ilgokai, buvo susikaupe nemažai klausimų, kuriuos reikėjo apsvastyti, tačiau pasibaigė viltingai, tikintis, kad sulaukėme tikro rūpesčio ir realios paramos iš Lietuvių bendruomenės, nes archyvų likimas pasak V. Maciūno, „yra ne tik LTSC, bet ir visos lietuvių visuomenės rūpestis“.

Kristina Lapienytė, LTSC vykdomoji direktorė

Naujai paskirti LTSC Tarybos nariai: dr. Stasys Bačkaitis, Vytautas Maciūnas, dr. Jurgis Anyšas.

K. Lapienytės nuotr.

ARGENTINA

Rugsėjo 26 d., mūsų patalpose inž. G. Kliauga ir Katalina S. Kliaugienė pristatė jų parašytą knygą „Brasil: Brasilia, Goias, Mato Grosso“. Ta proga, autoriai dovanojo viena šios knygos egzempliorių mūsų bibliotekai. Reiškiamo gilią padėką už Jų nuolatinę paramą mūsų veiklai.

Biblioteka. Pranešame mūsų nariams, kad galima pasiteirauti apie mūsų bibliotekos knygų sąrašą ir turinį, arba pasiimti ar atiduoti knygas, šeštadieniais nuo 5 iki 7 v.v. Taip pat galima susisiekti su Robertu

Aleksiūnu el. paštu aldadatenis@hotmail.com

Lapkričio 14 d., 1 val. p.p. įvyks mūsų patalpose ši, jau tradicinė, šventė. Paruošime skanūs pietus, pakelsime tostus, ir linksmai pašoksime, kadangi gros „Sans Souci“ orkestras. Kviečiame visus dalyvauti, ir prašome užsisakyti vietas iš anksto.

Užuojauta. Rugsėjo 23 d. mirė mūsų draugijos narė, ponina Ana Ramonaitė de Cortes. Reiškiamo mūsų gilią užuojautą jos šeimai ir draugams.

Susivienijimas lietuvių Argentinoje inf.

ST. PETERSBURG, FL

LIETUVIŲ KLUBO NARIŲ
SUSIRINKIMAS

Rugsėjo mėn. 1 d. Lietuvių klubo valdyba St. Petersburge klubo salėje sukvietė narių susirinkimą aptarti svarbius, reikalaujančius daug darbo ir lėšų klubo reikalus, kuriuos suminėjo klubo pirmininkė Vida Meiluvienė. Susirinkime dalyvavo netoli šimto klubo narių. Be pirmininkės dar kalbėjo ir klubo nariai, siūlydami vienokią ar kitokią išeitį klubo veikloje.

IDOMŲSEKMDIENIAI

Rugpjūčio mėn. 29 d., St. Petersburgo Lietuvių klubo nariams ir svečiams buvo didelis malonumas išklausyti kan. Bernardo Talaišio kalbos, kurį pakvietė klubo pirmininkė Vida Meiluvienė prie mikrofono. Jis atostogas praleido Klaipėdoje, tačiau lankėsi visur. Klaipėdoje vyks ta didelės statybos, įskaitant ir Pranciškonų Ordiną, kurie ten statosi savo buveinę. Šv. Kazimiero Misijos biuletenyje jis įdėjo sveikinimą ir padėką už tai, kad nuostabiai šiltai ir svetingai buvo priimtas jį pavadavusio kunigo, teologijos daktaro Algio Baniulio.

Pirmininkė V. Meiluvienė pranešė, kad, norintieji dalyvauti sekmdienio pietuose klubo salėje, paskambintų **Laimutei Alvarado** (tel. 360-1064). Ji taip pat pakvietė prie mikrofono Floridos apygardos pirmininką Alvydą Smilinską, kuris kvietė visus atvažiuoti į Lietuvių Bendruomenės Tarybos metinį suvažiavimą ir Orlando Lietuvių dienas.

Stalas 8 atliko šios dienos programą. Buvo parodytas filmas iš Lietuvių klubo gyvenimo, kai dar aktorė Dalila Mackialienė buvo gyva ir veikli. Pabaigai buvo visų pietų dalyvių sudainuota daina „Ant kalno mūrai“.

Rugsėjo mėn. 5 d., po lietuviškų Mišių Gulfporte, susirinkę į Lietuvių klubo salę klubo nariai ir svečiai buvo pasveikinti klubo pirmininkės V. Meiluvienės. Po pietų, kuriuos buvo paruošusi klubo šeimininkė Angelė Straukienė, svečius pristatė klubo sekretorė Rima Kilbauskienė. Stalas 4 turėjo paruošęs popietinę programą. Mečys Šilkaitis paskaitė feljetoną „Apsilankymas Vilniuje“, kuris buvo pilnas svetimžodžių, šiuo metu naudojamų lietuviškoje spaudoje. Televizijoje buvo parodyta „Triumfo Arka“, kur galėjome pasigėrėti dainininkais – moterimis ir vyrais. Lietuvių klubo Garbės rėmėjas Stasys Ušackas, parašęs knygą „The Bear Finally Died“, buvo nuvykęs į Lietuvą ir parsivežė

iš Vilniaus filmą apie gatvės dainininkus, kurią irgi parodė televizijoje.

Klubo nariai ir svečiai skirstėsi namo, džiaugdamiesi parodytomis skaidrėmis ir feljetonu.

Rugsėjo 12 d. programą atliko 12 stalas, Kultūros būrelio pirmininkė Angelė Karmienė kalbėjo apie Maironio kūrybą ir pakvietė Romą Mastienę, buvusią Čikagos Lietuvių Operos solistę, padeklamuoti Maironio parašytą „Juratė ir Kastytis“, deklamacija susilaukė daug plojimų. Kan. Bernardas Talaišis vedė lietuvišką dainą ir paskaitė feljetoną, kurio visi žodžiai prasidėjo raide „p“. R. Mastienė dar paskaitė sveiko maisto patarimus ir pabaigai padeklamavo „Voro meilė musei“.

KATALIKŲ MISIJOS
SUSIRINKIMAS

Rugsėjo mėn. 22 d. Lietuvių klubo didžiojoje salėje buvo metinis lietuvių Šv. Kazimiero R. Katalikų Misijos susirinkimas. Susirinkimą pradėjo Misijos administratorius Vilius Juška, kviesdamas Loretą Kynienę pravesti susirinkimą. Susirinkimas pradėtas Misijos vadovo kan. Bernardo Talaišio eiliuota forma sukalbėta malda.

Misijos mirusiųjų pagerbimą, kurių metų bėgyje buvo penketas asmenų, atliko Misijos sekretorė Alvita Kerbelienė. Jų atminimas buvo pagerbtas atsistojimu ir vienos minutės tyła. Ji taip pat paskaitė praeitų metų susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas be pataisų. Misijos administratorius Vilius Juška pranešė, kad per praėjusius metus Misijoje nebuvo didelių pasikeitimų. Bažnyčią lanko 50-65 žmonės. Jis pasakė, kad Alfonsas Aleksiejūnas šiais metais buvo vyskupo Lynch apdovanotas medaliu.

Aurelija Robertson, išdirbusi Misijoje iždininke 18 metų, pasitraukė iš šių pareigų. Jos vietą užėmė Aldona Čėsnaite.

Kan. B. Talaišis padėkojo visiems lietuviams, kurie šią Misiją išlaiko. Po susirinkimo visi Misijos dalyviai buvo pavašinti skaniais sumuštiniais ir vynu.

DĖMESIO KLUBO
NARIAMS

Lietuvių klubo valdyba praneša, kad metinis-rinkiminis narių susirinkimas bus š.m. lapkričio mėn. 17 d., trečiadienį, 2 val. p.p. klubo salėje. Visi nariai kviečiami dalyvauti šiame svarbiame susirinkime.

Klubo valdyba kviečia jau dabar pasižymėti kalendoriuose Klubo žiemos sezono atidarymo balių-vakariene,

Mažosios Lietuvos draugijos išleistos keturių tomų enciklopedijos pristatymo šventėje Čiurlionio galerijoje dalyvavo (iš d.): Danutė Bindokienė, supažindino gausius klausytojus su puikiai išleista enciklopedija, šventę pradėjo Mažosios Lietuvos fondo tarybos pirm. Vilius Trumpjonas, meninę programą atliko operos sol. Nida Grigalavičiūtė ir akompaniatorius Manigirdas Motekaitis. *Z. Degučio nuotr.*

UŽSIENIO LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ 2011
METŲ PROJEKTŲ ATRANKOS KONKURSAS

Lietuvos Užsienio reikalų ministerija skelbia užsienio lietuvių organizacijų 2011 metų projektų atranką ir kviečia teikti projektų paraiškas dėl finansinės paramos skyrimo.

Užsienio lietuvių organizacijos, ugdymo ir kultūros įstaigos kviečiamos teikti projektus, kuriais siekiama įtraukti užsienio lietuvius į Lietuvos politinį, visuomeninį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą, stiprinti bendruomeniškumą, plėtoti lituanistinį švietimą per savaitgalio

mokyklėlių veiklą, puoselėti lietuvišką kultūrą ir remti užsienio lietuvių žiniasklaidą.

Didžiausia viename projektui skiriama lėšų suma – 20 tūkstančių litų. **Projektai bus įgyvendinti iki 2011 m. gruodžio 31 d.** Konkursas vykdomas pagal Užsienio lietuvių organizacijų projektų rėmimo tvarką.

Užpildyta ir pasirašyta originali projekto paraiška su tvarkoje nurodytais priedais iki 2010 m. gruodžio 10 d.

CHICAGO, IL

VIENUOLIŲ SESELIŲ
SUKAKTYS

Rugpjūčio 15 d. seselė Nilda Varanauskas ir seselė Joyce Ann Dopkin atšventė savo buvimo Šv. Kazimiero kongregacijos seserų vienuolyne auksinį jubiliejų. Pažymėti savo įstojimo į vienuolyną 50-metį. Į seselių kazimieriečių Motiniškuosius namus Čikagoje abi jos atvyko iš Buenos Aires, (Argentina) kur jau daug metų dirba misionierėmis.

Ses. Joyce Ann gimė JAY

CLEVELAND, OH

MENO PARODA

Dail. Danguolė Šeputaitė-Jurgutienė atvyksta su savo meno paroda į Clevelandą spalio mėn. 30 d. Paroda įvyks didžiojoje šv. Kazimiero parapijos salėje 6:30 v.v.

Parodą rengia ir visus kviečia Akademiniis Skautų Sąjūdis, Clevelando skyrius.

rengiamą lapkričio mėn. 20 d. šeštadienį. Pasitiksime naująjį sezoną su gražia šokių muzika, puikia programa ir skania vakariene. Laukiame sugrįžtančių iš šiaurės narių ir svečių.

Lietuvių žinių inf.

turi būti pateikta Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamentui (J. Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius).

Išsamesnė informacija apie projektų atranką ir projekto paraiškos forma skelbiama Užsienio reikalų ministerijos interneto svetainėje.

Užsienio reikalų ministerija šiemet finansinę paramą skyrė 89 užsienio lietuvių organizacijų ir lituanistinio švietimo įstaigų projektams. Tam iš viso buvo numatyta 260,4 tūkst. litų.

tačiau jau 40 metų gyvena Argentinoje. Ses. Nilda, gimusi Argentinoje, visą savo gyvenimą paskyrė vienuolijos veiklai. Grįžusias iš Čikagos į Argentiną rugsėjo 26 d. seselės Joyce ir Nildą sveikino jų šeimos nariai, draugai ir parapijiečiai. Parapijos bažnyčioje, Buenos Aires, ta proga buvo atnašaujamos iškilmingos šv. Mišios.

Rugpjūčio 16 d. deimantinę - 60 metų - sukaktį pažymėjo seselė Salvatore Ciuckytė. Į Šv. Kazimiero vienuolyną seselė įstojo dar Pirmosios

Nepriklausomos Lietuvos laikais, bet, Lietuvą okupavus sovietams, atvyko į Čikagą. Visus tuos metus seselė dirbo mokytoja įvairiose JAV vietovėse - Los Angeles, CA, Worcester, MA, Holland, PA, Cleveland, OH, and Fort Lauderdale, FL. Jau daugelį metų ji, būdama Holy Cross ligoninės slaugos vadove ir Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos Eucharistijos ministre, ji lanko sunkiai sergančius parapijiečius jų namuose ir slaugos įstaigose.

Šv. Kazimiero seserų kongregacijos inf.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

Patria Imports

**We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!**

794 East 185th St. • 216-531-6720

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė priėmė Brazilijos Federacinės Respublikos ambasadoriaus Gonçalo de Barros Carvalho e Mello Mourão skiriamuosius raštus. Prezidentė su ambasadoriumi aptarė Brazilijoje vykstančių Prezidento rinkimų eigą. Valstybės vadovė paskatino ambasadorių aktyviau plėtoti dvišalius diplomatinius ryšius. Gonçalo de Barros Carvalho e Mello Mourão pabrėžė, kad daug dėmesio skirs prekybinių ir ekonominių ryšių plėtrai, taip pat pažadėjo dvišalių santykių plėtrai pasitelkti Brazilijos lietuvių bendruomenę. Gonçalo de Barros Carvalho e Mello Mourão - šeštasis Brazilijos ambasadorius, akredituotas Lietuvai. Diplomatas reziduoja Kopenhagoje.

Spalio 6 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė priėmė Makedonijos ambasadoriaus Fatmir Xheladini skiriamuosius raštus. Ambasadorius perdavė Makedonijos Prezidento padėką Lietuvai dėl politinės ir konkrečios praktinės paramos jo šaliai siekiant narystės ES ir NATO. Diplomatas pabrėžė, kad Lietuvos parama buvo ir yra labai svarbi, bei Makedonijos Prezidento Gjorge Ivanovo vardu pakvietė 2011 m. apsilankyti jo šalyje. Prezidentė pabrėžė, jog Lietuva tvirtai remia Makedonijos siekį integruotis į ES ir NATO, ir paskatino Makedoniją pasinaudoti visais integracijos teikiamais privalumais, visų pirma, siekiant įgyvendinti šaliai svarbias reformas. Valstybės vadovė taip pat akcentavo būtinybę aktyviau plėtoti dvišalius santykius, ypač verslo srityje. Tarptautinių santykių ir politikos mokslų išsilavinimą turintis 36 metų ambasadorius nuo 2004-ųjų vienerius metus ėjo Makedonijos Užsienio reikalų ministerijos valstybės sekretoriaus pareigas. 2005-2009 metais buvo Makedonijos ambasadoriumi Kinijos Liaudies Respublikoje. Fatmir Xheladini - ketvirtasis Makedonijos ambasadorius Lietuvai. Diplomatas reziduoja Varšuvoje.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis spalio 6 dieną Vilniuje atsisveikino su visuomenės veikėju, feljetonistu, politikos apžvalgininku ir publicistu, **Vyčio Kryžiaus ordino kavalieriumi Viliumi Bražėnu**. Jis mirė spalio 3 dieną sulaukęs 97 metų. V.Bražėnas gimė 1913 metais Rygoje, 1922 metais su tėvais persikėlė gyventi į Lietuvą, 1937 metais baigė Karo mokyklą. 1944 metais buvo būrio vadas Sedos kautynėse prieš sovietus. Vėliau persikėlė į Vokietiją, 1949 metais – į JAV. 1988–1991 metais buvo Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto (VLIK) valdybos vicepirmininkas informacijos reikalams. 2002 metais grįžo į Lietuvą. 2003 metais apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordinu. Europoje ir gyvendamas JAV V.Bražėnas daug rašė įvairiems leidiniams, rengė informacines apžvalgas apie tarptautinę užkulisinę politiką, aktyviai dalyvavo steigiant politines patriotų grupes JAV, kurios prisidėjo prie Lietuvos laisvės bylos garsinimo. V.Bražėnas buvo nuoseklus antikomunistas ir antiglobalistas.

Rusijos užsienio reikalų ministras Sergej Lavrov padėkojo Lietuvai už suteiktą pagalbą Rusijai gesinant gaisrus. Lietuvos užsienio reikalų ministrui Audroniui Ažubaliui spalio 5 dieną adresuotame laiške S.Lavrov reiškia padėką Lietuvai už ištiestą pagalbos ranką stichinės nelaimės ištiktai Rusijai. S.Lavrov laiške teigiama, kad Rusijos gaisrininkams ir nukentėjusiems šalies gyventojams suteikta parama padėjo greičiau lokalizuoti gaisrus Rusijos europinėje dalyje, sumažinti jų sukeltą žalą ir likviduoti padarinius. Lietuva atsiliepė į rugpjūčio mėnesį Rusijos atsiųstą prašymą suteikti pagalbą gesinant gaisrus. Į kaimyninę šalį lietuviai nusiuntė humanitarinę siuntą – respiratorių, kvėpavimo organų apsaugos priemonių, gaisrinių žarnų ir sukomplektuotą gaisrinę siurblinę stotį (prikabą).

Varšuvos Federyko Chopino muzikos universiteto Didžiojoje koncertinėje salėje spalio 6 dieną vyko Lietuvos muzikos ir teatro akademijos dėstytojų ir studentų koncertas, skirtas **135-osioms Mikalojaus Konstantino Čiurlionio gimimo metinėms**. Susirinkusiems Lenkijos politikams, Varšuvoje reziduojantiems užsienio šalių diplomatom, lietuvių bendruomenės atstovams, kultūros veikėjams, studentams originalią klasikinių ir šiuolaikinių Lietuvos, Lenkijos ir kitų šalių kompozitorių kūrinų programą atliko žymūs Lietuvos atlikėjai Petras Geniušas, Vytautas Juozapaitis, Asta Krikščiūnaitė, Audronė Kisieliūtė, Ingrida Rupaitė, Povilas Jacunskas, Indrė Baikštytė. Koncerte skambėjo M. K. Čiurlionio, Vytauto Klovos, Onutės Narbutaitės; Stanislawo. Moniuszkos ir Krzysztofo Pendereckio, Manuelio de Fallos, Gioachino Rossinio, Wolfgango Amadeus Mozarto ir Juleso Massenet kūriniai. Vakaro metu įžanginį žodį tarė Varšuvos F. Chopino muzikos universiteto rektorius, prof. Stanislawas Moryto ir jo kolega, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos rektorius prof. Eduardas Gabnys. Jie drauge pasidžiaugė ilgamečiu ir glaudžiu abiejų auštųjų mokyklų bendradarbiavimu. **ELTA**

Rugsėjo 15 d., minint Tarptautinę demokratijos dieną, Vašingtone įvyko Demokratijų bendrijos Parlamentinio forumo pasitarimas „Demokratijos ribos: iššūkiai Rytų ir Vidurio Europoje bei Pietų ir Centrinėje Amerikoje“, kuriame įvairių šalių parlamentarai diskutavo apie paramos demokratijos plėtrai Rytų ir Vidurio Europoje bei Pietų ir Centrinėje Amerikoje galimybes. Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas E.Zingeris JAV Atstovų Rūmų pirmininkę N.Pelosi informavo apie šių metų liepos 23 d. Vilniuje, Vašingtono aikštėje, surengtą JAV valstybės departamento pareiškimo dėl Baltijos valstybių aneksijos nepripažinimo 70-jų metinių paminėjimą ir įteikė Seimo parengtą leidinį su šio minėjimo dalyvių pasisakymais. Kairėje LR Seimo pirmininkė I. Degutienė. **LR ambasados JAV nuotr.**

IŠGELBĖJUS VIEŅĄ GYVYBĘ

Pagerbdami Lietuvos žydų genocido aukas, šiandien pagerbiame ir apdovanojame tuos, kurie pasmerktiesiems grąžino esminę žmogaus teisę - teisę gyventi, kalbėjo Lietuvos prezidentė.

Suteikusios savo namų prieglobstį pasmerktiesiems žydams, lietuvių šeimos gerai suvokė, kad joms pačioms gresia mirtinas pavojus. Žiaurių aplinkybių sąlygomis šie žmonės tiesiog negalėjo likti abejingi, nusisukti, nematyti. Jie žinojo, jog abejingumas tokiu metu būtų tolygus nekaltųjų mirčiai.

Išgelbėjęs vieną gyvybę, išgelbsti visą pasaulį. Taip teigia senoji žydų išmintis, įrašyta Talmude. Tai - savo širdimis - visą laiką žinojo ir Pasaulio teisuoliai, padėję išgelbėti draugą, kaimyną ir visai nepažįstamą žmogų. Atsiliepę į žudyti varomų vaiko ir motinos akyse sužibusią viltį. Paslėpę nuo žiaurios lemties visą šeimą. Gelbėję žuvančiuosius.

Nuo tų tragiškų ir, kartu, herojiškų dienų jau praėjo daugiau nei šešiasdešimt metų. Iš penkių dešimčių Žuvančiųjų gelbėjimo kryžiaus kavalierių, daugelis

šiandien apdovanojami po mirties. Jų apdovanojimus atsiims artimieji, vaikai. Tai - simboliška. Nieko nėra svarbiau, kaip išsaugoti kilnių, drąsių ir garbingų poelgių atmintį, iš kartos į kartą perduoti žmogiškumo, atjautos ir meilės idealus.

Iš visos širdies dėkoju už Jūsų taurumą, pasiaukojimą ir drąsą. Tegul išgelbėtųjų dėkingumas visuomet būna siejamas su Jūsų vardais, o Lietuva pasaulio akyse išlieka šalimi, kurios žmonės darė ir darys viską, kad bet koks genocidas niekur niekada nepasikartotų.

www.president.lt

LIETUVOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTRĖS PASITARIMAS SU JAV KARINIŲ JŪRŲ PAJĖGŲ SEKRETORIUMI R. MABUS

Vilnius, spalio 8 d. (LR KAM). Krašto apsaugos ministerijoje lankėsi ir su ministre Rasa Juknevičiene susitiko Lietuvoje viešintis JAV karinių jūrų pajėgų sekretorius Ray Mabus. Susitikime buvo aptartas Lietuvos ir JAV bendradarbiavimas karinėje srityje, kurį buvo sutarta ir toliau stiprinti. Taip pat buvo kalbama apie NATO tarptautinių saugumo paramos pajėgų operaciją Afganistane.

Aptariant strateginės reikšmės projektus Baltijos šalyse, JAV išreiškė pritarimą NATO oro policijos misijai Baltijos šalyse. Taip pat buvo pabrėžta bendrų JAV ir Baltijos šalių karinių pratybų svarba, pritarta jų tęsimui ir ateityje taip plėtojant JAV ir Baltijos šalių karinį bendradarbiavimą. Susitikime taip pat buvo užsiminta apie energetinį saugumą, aptartas karinio tranzito per Baltijos šalis klausimas.

Pasitarime su JAV karinių jūrų pajėgų sekretoriumi R. Mabus taip pat dalyvavo Lietuvos kariuomenės vadas generolas majoras Arvydas

Lietuvoje viešintis JAV karinių jūrų pajėgų sekretorius Ray Mabus ir Lietuvos Krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė. **LR KAM**

Pocius, kiti aukšti ministerijos ir kariuomenės pareigūnai.

Po pasitarimo Krašto apsaugos ministerijoje JAV karinių jūrų pajėgų sekretorius R. Mabus lankėsi Lietuvos Respublikos Vyriausybėje, kur susitiko su ministru pirmininku Andriumi Kubiliumi. LR Seime JAV karinių jūrų pajėgų sekretorius susitiko su Nacionalinio saugumo ir gnybos komiteto pirmininku Arvydu Anušausku ir Užsienio reikalų komi-

teto pirmininku Emanueliu Zingeriu.

JAV karinių pajėgų sekretorius R. Mabus - 75-asis JAV karinių jūrų pajėgų sekretorius (atitiktumu Lietuvoje: viceministras). JAV karinių jūrų pajėgų sekretoriui yra pavaldžios Karinės jūrų pajėgos ir Jūrų pėstininkų korpusas. Jis yra atsakingas už visą JAV karinių jūrų pajėgų departamento veiklą, taip pat šio departamento politikos ir programų formavimą ir įgyvendinimą.

MAESTRO TENORAS V. NOREIKA MINI 75-METĮ

Festivalį „Druskininkų vasara su Čiurlioniu“ baigė maestro Virgilijaus Noreikos ir jo mokinių koncertas. Dainininkui, švenčiančiam 75-ąją gimtadienį, įteikti Kultūros ministerijos ir Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūros apdovanojimai.

75-metį švenčiantis tenoras V. Noreika sako gimimo dieną pasitinkantis kaip įprastą darbo dieną.

Kalendorius šį rudenį išmargintas darbais ir pirmasis koncertas – festivalyje „Druskininkų vasara su Čiurlioniu“ maestro gimtadienio dieną: rugsėjo 22-ąją.

„Ponai, planai mano labai paprasti: „Laikykis, Virgilijau, kiek gali. Štai ir visi planai. Repertuaras – vieną kitą kūrinių išmokstu, vieną kitą žmogų išmokau dainuot, išsibarstę po visą Europą kai kurie, didžiausias jų skaičius dirba operoje“, – kalbėjo solistas V. Noreika.

Kultūros ministerija V. Noreikai už nuopelnus kultūrai įteikė ministerijos garbės ženklą. Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūra už lietuvių kūrinių sklaidą V. Noreiką apdovanojo „Aukso žvaigžde“. Sveikinimus dainininkui perdavė šalies vadovai.

Dzūkijos kraštas solistui įteikė dzūkų-lietuvių kalbos žodyną, ir V. Noreika prisiminė, kad dzūkiškai jis dainavęs Milano operoje „La Scala“.

V. Noreika yra sukūręs beveik 50 vaidmenų, dainavęs daugiau kaip 900 spektaklių pusšimtyje pasaulio teatrų.

Publiką pavergia maestro nuoširdumas, improvizacija scenoje ir išskirtinis balso skambesys.

Bene didžiausias jubiliejinis renginys suplanuotas Naujųjų metų išvakarėse Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre, V. Noreikai skirtoje „Traviatoje“. **LRT**

Kastytis – K. Banaičio operoje „Jūratė ir Kastytis“.

J. Tamulaičio nuotr.

AISTRA MOKYTIS IR MOKYTI NEBLĖSTA

Su maestro kalbėjosi Irytas. It žurnalistė Milda Augulytė.

Operos solisto V. Noreikos darbo kalendorius išmargintas užrašais – spalio mėnesį jau suplanuota dešimt koncertų, lapkričio – penkiolika.

Ne visur vienodos programos, tad reikia pasirengti, be to, nuvažiuoti ir parvažiuoti. Praėjusį mėnesį jis lankėsi Žagarėje, grįžo penktą valandą ryto, o dešimtą jo jau laukė Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentai.

75 metų sulaukęs maestro prasitarė, jog kartais jaučiasi pavargęs, tačiau neslepia džiaugsmo ir pasididžiavimo, kad dar aktyviai gyvena kaip profesionalus dainininkas.

– **Jubiliejinuose koncertuose atliksite lietuvišką muziką su savo mokiniais. Jei sukviestumėte juos visus, matyt, jie netilptų vienoje scenoje? – pasiteiravau V. Noreikos.**

– Esu parengęs daugiau kaip 40 absolventų. Iš jų kiek keturi jau anapilyje, keli verčiasi dėstymu, visi kiti dainuoja. Jūs juos puikiai pažįstate – Bronius Tamašauskas, Edgaras Montvidas, Laimo-

nas Pautienius, Arvydas Markauskas, Arūnas Malikėnas. Štai Eugenijus Chrebtovas tarptautiniame Fiodoro Šaliapino konkurse geriausiai pasirodė kaip bosas.

– **Ar pajuntate, kad mokiniai pranoko mokytoją?**

– Kodėl ne, viskam ateina laikas. Nebegaliu dainuoti tokio repertuaro kaip prieš tris dešimtmečius, bet konkuruoju atlikdamas kamerinę muziką, arijas, kuriose nėra itin aukštų natų.

Kartais pykstu ant kai kurių mokinių, kad jie nepraplečia repertuaro, atsainiai žiūri į intonavimą, neklausia, kaip jų balsas skamba klausantis iš šalies. Reikėtų daugiau savikritikos.

– **Lietuvoje jūs turite didelį autoritetą. Ar savo mokinius kaip nors proteguojate? Ar manote, kad jie turi patys skintis kelią?**

– Patariu dalyvauti kursuose, perklausose. Kai naujam operos spektakliui renkami atlikėjai, galiu pasakyti, kad į vieną ar kitą vaidmenį tiktų mano mokinius.

Bet į tai žiūriu labai atsakingai, nes nebeklausys mano patarimų, jei juokingai kalbėsiu.

Studentams sakau, kad mano mokykla – ne egzaminui, o gyvenimui. Suteikiu abėcėlę, išmokau daugybės lentelę, kvėpavimo, dainavimo principų, padedu išsiugdyti skonį.

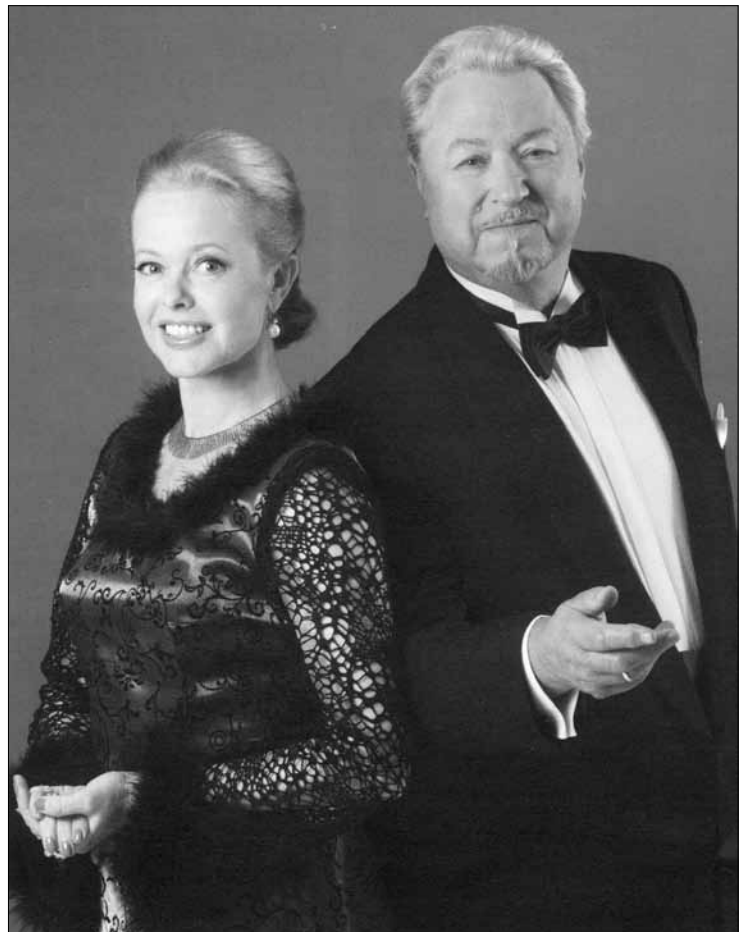
Toliau reikia patiems tobulėti, ieškoti vadybininkų, kurie į juos investuotų, reklamuotų.

– **Kaip teko girdėti, naujas jūsų mokiny bus televizijos projekte žaibiškai išgarsėjęs visaginietis Ilja Aksionovas, šįmet įstojęs į M. K. Čiurlionio menų gimnaziją. Kokias viltis su juo siejate?**

– M. K. Čiurlionio mokykloje nedėstau, bet vadovybė paprašė, kad vadovaučiau I. Aksionovo dainavimo moks-

lui. Iljai 14 metų, tuoj prasidės balso mutacija. Jį dabar reikia ne mokyti, o saugoti, kad nenusirinktų ir kiti jo nenurikdytų.

Kas iš jo išaugs, niekas nežino. Buvo toks auksinio balso berniukas Robertino Loretti.

Du talentingi, žymūs menininkai – balerina Loreta Bartusevičiūtė-Noreikienė ir solistas Virgilijus Noreika.

Jau vėliau teko su juo koncertuoti – iš vunderkindo tebuvo likęs elementarus baritonėlis. Negalima eksploatuoti nesubrendusio vaikiško balso.

– **O jūs pats ką laikote savo mokytojais?**

– Paprastai mano dainavimo mokslai siejami su Kipro Petrausko vardu. Bet pirmiausia norėčiau paminėti savo pirmąjį mokytoją tuometėje J. Tallat-Kelpšos aukštesniojoje muzikos mokykloje Antaną Norvaišą.

Puikus dėstytojas, nežinia kodėl dirbęs tik muzikos mokykloje. Jis mane mokė apie metus, vėliau buvo pakviestas į Rygą.

Kai po daugelio metų nuvykau į Italiją ir patekau pas garsųjį Giannaro Barą, supratau, kad pradėdau nuo to, ko mane mokė A. Norvaišas.

– **Sakoma, šokti galima išmokyti ir mešką. O dainuoti?**

– Jei Dievas nedavė, tėveliai neprisidėjo, o dar klausia ne kažin kokia, – nieko nepasieksi. Šnekos apie devyniasdešimt procentų darbo ir dešimt talento – niekai, jei nėra prigimties.

– **Dainininkas pirmiausia dainuoja balsu ar galva?**

– Visiems savo mokiniams sakau – pirma galvok, o tada dainuok. Galva – mūsų kompiuteris, ji vadovauja dainavimui.

Antra vertus, galva – sudėtingas mechanizmas. Pasitaiko tokių studentų, kurie tingi, patys nežino, kodėl atėjo mokytis. Esu net skambinęs kai kurių tėvams, sakęs, jog nieko dora nebus, bet vis tiek moka didžiulius pinigus, kad mokyti.

Rūtenio vaidmenyje E. Ponchielli sukurtoje operoje „Lietuviai“ (I Lituani) Čikagos spektakliuose.

J. Tamulaičio nuotr.

– **Ką iš savo karjeros laikytumėte didžiausia sėkme ir kas paliko kartėlį?**

– Man pasisekė, kad pirmasis iš buvusios SSRS tenorų dainavau Milano „La Scala“ teatre, po to tame pačiame teatre atidariau Maskvos Didžiojo teatro gastroles.

Tuomet jie rodė „Ruslaną ir Liudmilą“, o ši opera tenorui labai simboliška – jis dainuoja dvi pirmąsias labai gražias arijas.

Apmaudu, kad negalėjau pasirašyti kontrakto su „La Scala“, nors po pirmojo spektaklio „Madam Baterflai“ atėjo choras su buteliu šampano ir pripažino, jog esu vertas jų scenos.

(Nukelta į 11 psl.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 17 d., sekmadienį, Šv. Kazimiero parapijoje, vyks pirmasis metinis „Oktoberfest“ ir loterija 10 v.r. Mišioms pasibaigus, parapijos viršutinėje salėje. Tikimės, kad šis renginys, sujungdamas visus, taps linksma popiete ir liks parapijai labai reikalingų lėšų.

SPALIO 30 d., šeštadienį, 6:30 v.v. Šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje įvyks dail. Danguolės Jurgutienės meno paroda. Rengia Akademinis skautų sąjūdis.

(Atkelta iš 10 psl.)
MILDOS...

Po to man siūlė kontraktus Tel Avivo, San Fransisko teatrai, bet tuometė valdžia neleido.

Kai sutikau SSRS kultūros ministro pavaduotoją ir pasiteiravau, kodėl neleidžia į užsienio teatrus, nors aš atiduočiau visus honorarus, kiek priklauso (turėdavau teisę iš 1000 dolerių pasilikti 167), atsakė trumpai: „Pas mus tai neįprasta.“

Skaudi nesėkmė buvo tai, kad, laukdamas savo asmeninio gyvenimo permainų, atsisakiau pereiti dirbti į Maskvos Didįjį teatrą. Tuomet man tiesiai pareiškė: „Pasiūlymo dirbti Didžiajame teatre neat-sisakoma. Daugiau nebebūsitė čia kviečiamas.“

Taigi nuo 1976-ųjų Didžiajame teatre nebedainavau, nors iki tol dalyvavau 7 spektakliuose.

– **Ar visus svajonių vaidmenis sukūrėte? Pavyzdžiui, Violeta Urmanavičiūtė-Urmana yra prasitarusi, kad jos svajonių vaidmenų mažai telikę.**

– Matyt, nedaug svajonių turėjo. Aš visų tenoro vaidmenų net nesu matęs. Man patikdavo Hercogas, Kavaradosis, Kunigaikštis Igoris, Lenskis, Almaviva – mėgdavau scenoje padūkti, paimprovizuoti. O buvo tokių vaidmenų, kurie nejaudindavo. Pavyzdžiui, Jules’io Massenet „Manon“ – saldi operėlė, nors De Grijė turi vieną gražią ariją.

– **Tenorams dažniausiai tenka romantiškų įsimylė-jėlių vaidmenys.**

– Ne visai. Pavyzdžiui, „Karmen“ Don Chosė, prieš patekdamas į kariuomenę, jau buvo nužudęs žmogų. Taigi peilis jam nebuvo svetimas.

„Rigolet“ Hercogas – didžiulis niekšas, nors jo arijų muzika – graži. Kartu tai nežmoniškai sunki partija – pagal italų sampratą, tas, kuris sudainuoja Hercogą, gali

dainuoti viską. Aš dainavau Hercogą.

– **Ar netekdavo įsimylėti partnerių arba jų herojų?**

– Ne, nereikia būti įsimylėjusiam, kad suvaidintum aistringą meilužį. O ir ne visos partnerės buvo gražios. (Šypsosi.)

Solisto laimėjimai: skaičiai ir faktai

V. Noreika yra sukūręs beveik 50 vaidmenų, dainavęs daugiau kaip 900 spektaklių visuose trijuose Lietuvos muzikiniuose teatruose, 238 spektakliuose 49 pasaulio teatruose. Dainininkas yra surengęs apie 800 solinių koncertų, o bendrų su kitais atlikėjais – dar daugiau. Jo repertuare yra apie 700 kūrinų – tiek muzikinio teksto jis atsimena.

Solisto biografija kupina unikalių detalių. Per G. Verdi operos „Rigoletas“ spektaklį Odesoje garsiąją Hercogo dainelę „Širdys mergelių...“ jis kartojo tris kartus, ariją iš tos pačios operos trečiojo veiksmo Lvovo teatre dainavo dusyk. Jam teko kartoti ir Pinkertono ariją iš operos „Madam Baterflai“ trečiojo veiksmo.

Maskvos Didžiojo teatro spektaklyje „Kunigaikštis Igoris“ V. Noreikos herojus į sceną išrodavo žirgu. Šis spektaklis rodytas ir Milane, Paryžiuje.

Lenkijoje, S.Moniuszkos festivalyje, Jonteko ariją iš operos „Halka“ V. Noreika atliko tris kartus – lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai.

Lietuvių kalba V. Noreikos dėka yra skambėjusi Milano „La Scala“, Buenos Airių „Colon“, Sidnėjaus operų teatrų scenoje, ką jau kalbėti apie daugybę buvusios SSRS teatrų. Čikagoje Lietuvoje operos spektakliuose dainavo G. Domizetti „Meilės eleksyre“, E. Ponchielli „I Lituani“, G. Verdi „Otello“, V. Klovos „Pilėnų“ K. Banaičio „Jūratės ir Kastyčio“ ir J. Strausso „Čigonų barono“ operose.

SUDIEV, BROLUŽĖLI JAUNIAUSIAS

1940 metai, pirmoji Sovietų okupacija, Jurbarko mokytojų Pranės ir Benedikto Butkų šeima patyrė pirmąjį smūgį. Atleisti iš mokytojavimo pareigų mokytojai Butkai persikėlė į Skirsnemuniškių kaimą ir apsigyveno nebaigtame statyti name. Tuo pat vyko pirmieji Lietuvos patriotų areštai, liepos 11 d. buvo suimtas ir išvežtas į Raseinių kalėjimą mokytojas Benediktas Butkus. Aš bėgau juos sekdamas ir tėvas stabtelėjęs mane pabučio ir pasakė – globokit mamą.

Mes bandėme prisitaikyti prie kaimo gyvenimo ir su kaimynų ir dėdžių pagalba dirbti žemę ir iš jos maitintis. Mama nuostabiai prisitaikė prie sąlygų ir darė viską, kad vaikai nebūtų alkani.

Tokiose aplinkybėse pas mus atėjo Raimundas – Benediktas. Tai buvo 1941 m., sausio antrąją dieną. Šalta, snieguota naktis, lakstom pas kaimynus, į paštą, telefonu ieškom pagalbos mamai. Viskas baigėsi laimingai, gimė sveikas broliukas, sūnus, kurio taip laukė mūsų tėvas. Skambinau į Raseinių kalėjimą, kad praneštų kaliniui gerą naujieną. Deja, jis tos naujienos nesulaukė. Tėvas apie sūnų sužinojo būdamas Kazachstano kalėjime iš kauliukais buriančio burtininko...

Nesuspėjo rusai okupantai įvykdyti nuosprendžio Butkų šeimą išvežti į Sibirą. Laiku atėjo vokiečiai ir likome savo žemėje.

1944 m. artėjant rusų tankams nutarėm gelbėtis nuo jų, pasikinkėm arkliuką ir išvažiuom į nežinią Vokietijos link. Raimundas buvo vos keturių metų, kelionėje dažnai sirgo.

Pasibaigus karui, tikėjome, kad išliksim. Susisiekindami su mamos seserimis New Yorke, jos sudarė dokumentus atvykimui į Ameriką. 1949 m. Pranė Butkuvienė su mažesniais vaikais Raimundu ir Nijole buvo lėktuvu nuskraidinti į New Jersey ir New Yorką ir pradėjo kurtis Amerikoje. Sesuo Aldona su vyru Juozu Stempužiu atvyko vėliau.

LTM ansamblio „Čiurlionis“ vadovo Alfonso Mikulskio kviečiami keltis į Cleveland, išvyko Aldona ir Juozas. Po kiek laiko į Clevelandą atvyko Pranė Butkuvienė su Raimundu ir Nijole. Raimundas turėjo gražų balsą. Tai pastebėjo maestro Alfonsas Mikulskis ir Raimundas karjerą pradėjo kaip „Čiurlionio“ ansamblio solistas dainuodamas piemenėlių dainą. Išaugęs iš piemenėlio amžiaus tapo ansamblio dainininku ir nuo 1969-1970 metų buvo „Čiurlionio“ ansamblio Valdybos pirmininku.

Baigęs Cathedral Latin gimnaziją, pradėjo tarnybą Amerikos armijoje. Tarnavo 101st. Airborne Division, kaip

**A.A. RAIMUNDAS
BENEDIKTAS BUTKUS
1941.1.2 – 2010.9.19.**

parašutininkas. Divizija vadinosi „Screaming Eagles“.

Grįžęs į Cleveland, baigė Ohio State University ir pradėjo sėkmingą bankininko karjerą. Pradėjęs kukliu darbu Union Savings, pasiekė viceprezidento pareigų ir titulų Transohio ir Huntington bankuose.

Priklausė šioms amerikiečių organizacijoms: Rotary Club, Kiwanis Club, Builders Association, The Catholic War Veterans, St George Post 613, Litt’s Anglers Club.

Didelę dalį savo laisvalaikio atidavė lietuvišioms organizacijoms ir dainoms. Trumpai buvo L.S.T. Korp! Neo-Lithuania nariu, labai aktyviai dalyvavo skautų veikloje. Bet su meile ir entuziazmu jis buvo ten, kur skambėjo dainos.

„Čiurlionio“ ansamblyje dalyvavo iki ansamblio uždarymo. Clevelando vyrų oktete dainavo net solo partijas. Su oktetu aplankė jau laisvėjančią Lietuvą 1989 m. Taip pat dalyvavo sėkmingoje oktetų kelionėje į Australiją.

Raimundas daug energijos įdėjo į Lietuvių Amerikos Piliečių klubą. Keletą metų buvo direktorius arba priklausė direktorių valdyboms. Klube steigiamas jo vardo knygynas, šis sumanymas – klubo direktorės Rūtos Degutienės.

Raimundas labai mylėjo savo šeimą. Liko žmona Vitalija, sūnus Saulius, dukterys Daina ir Audra. Vis girdėdavau kaip jis mylėjo savo vaikaitius, Audros ir Patrik Norton vaikus; Colin, Kieran, Reagan ir Declan. Jo

„DIRVAI” AUKOJO

B.Saulėnas, Toronto CAN.....	50
A.Muliolis, Euclid, OH.....	30
A.Petrauskis, Euclid, OH.....	30
M.Pautienis,	
W.Barnstable, MA.....	28
V.Čečys, Cleveland, OH.....	25
M.Nasvytis, Cleveland, OH.....	25
D.Armonas, Mentor, OH.....	20
B.Banaitis, Abington, MA.....	18
A.Sandargas, Clermont, FL.....	10
V.Shimkus, Dalton, PA.....	10
V.Remeža, Manhasset, NY.....	8
V.Urbaitis, Cleveland, OH.....	5
A.Giedris, Richmond Hts, OH..	3
R.Šlepetyš, Brick, NJ.....	3
A.Babickienė,	
Richmond H., OH.....	2
V.Barzdukas, Clev., OH.....	2
R.Chesonis, Webster, NY.....	2
R.Leveckis, Centerville, MA.....	2
A.Rutkauskas, Eastlake, OH.....	2
J.Šimonis, Santa Barbara, CA...	2

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

džiaugsmui – jie turėjo gražius balsus ir jam dainuodavo... kai jis juos saugodavo.

Raimundas mirė savo namuose rugsėjo 19 dieną. Jakubs and Sons laidotuvių namai buvo pilni lankytojų. Didelė dalis mums nematytų amerikiečių. Visi atėjo pasakyti ką nors gero apie Raimundą. Net nežinojom, kiek daug žmonių buvo jam dėkingi už pagalbą perkant namus.

Išpūdingai, kariškai su juo atsiveikino The Catholic War Veterans, St George Post 613. su kariška ceremonija ir Amerikos vėliavos įteikimu našlei.

Buvo šv. Mišios Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, nuširdus kun. Juozo Bacevičiaus pamokslas ir nepaprasta staigmena, Raimundo draugų oktetų ir „Čiurlionio“ ansamblio dainininkų sudarytas vyrų choras. Išgirdę Gruodžio „Tėve mūsų“, šluostėm ašaras. Ačiū Ritai Klierienei ir dainininkams.

Raimundo gailisi daug draugų, giminių ir mudvi – seserys Nijolė Adams ir šiuos žodžius parašiusi

Aldona Stempužienė

Korp. Neo-Lithuania garbės filisterei

A.†A. GENOVAITEI MODESTIENEI

mirus, nuširdžią užuojautą reiškiamo jos sūnui Korp. Neo-Lithuania vyr. valdybos pirmininkui EDVARDUI MODESTUI su žmona REGINA ir jų šeimai, sūnui ALGIRDUI MODESTUI su žmona TATIANA, ir jų šeimai ir visiems giminėms bei artimiesiems.

Korp. Neo-Lithuania vyr. Valdyba

*Daiva Meilienė
Vita Girdvainienė
Algis Augaitis
Vaclovas Mažeika*

SPORTAS

LUKAS VERŽBICKAS (VERZBICAS) –
ČIKAGOS „SUN-TIMES” DIENRAŠTYJE

Kas yra Lukas Veržbickas (amerikiečiai jo pavardę rašo Verzbicas), skaitytojams turbūt aiškinti nereikia, nes apie jį jau esame įvairioje spaudoje patalpinę ne vieną rašinį. Apie šį Amerikoje gyvenantį lietuvių jaunuolį, labiausiai pažengusį sporto srityje, dažnai pasirodo straipsniai, pasakojantys apie jo praeitį, dabartį bei ateities planus.

Vienas jų apie šį Lietuvoje gimusį sportininką (Lukas 2011 m. sausį švęs savo 18-ąjį gimtadienį) publikuojamas viename didžiausių Čikagos dienraščių – „Chicago Sun-Times” spalio 3 d.

Net visą puslapį (kartu su didžiule Luko nuotrauka) užimantis straipsnis pavadinamas „Leader of the Pack”. Žurnalisto Mike Clark rašinys vaizdžiai nušviečia šio lietuvaičio sportinį kelią, pateikiama daug detalių iš jo ilgos ir vaisingos sportinės karjeros, kurioje gausu pasiekimų. Ne paslaptis, kad tokia sėkmė aplanko tik vieną kitą jauną sportininką.

Pažymima, kad praėjusiais ir šiais metais Lukas yra pelnęs svarių pergalių kroso bėgime ir triatlone. Sportininkas atskleidžia savo ketinimus pagerinti 38 metų senumo Craig Virgin kroso rekordą Illinois valstijos pirmenybėse, kurios vyks šių metų lapkričio 6 d. Detweiller Parko trasoje Peoria mieste Illinois valstijoje. Jau pernai jis bandė įveikti 13 min. 50.5

Apie JAV lietuvių Luko Veržbicko (Verzbicas) sporto pasiekimus dažnai rašoma spaudoje.

sek. 1972 m. Craig Virgin pasiektą rekordą, tačiau patirta trauma sukludė tai įgyvendinti. Prieš tai L. Veržbickas dalyvavo pasaulio duatlono (bėgimas ir dviračių lenktynės) varžybose, kur jis tapo čempionu ir kas pareikalavo daug sveikatos bei jėgų.

Kadangi šiemet Lukas persėdėjo vieną mėnesį gimnazijoje, tai bus paskutinė galimybė istorinei pergalei pasiekti.

Po to vaikinui teks priimti rimtus sprendimus – ar likti bėgime, ar ruoštis tik triatlono varžyboms bandant kvalifikuotis 2012 m. Londono ar 2016 m. Rio de Janeiro olimpinėms

varžyboms. Tai paaiškėtų tik kitais metais, kai Lukas pradės lankyti universitetą (o jis turi daug pasiūlymų iš geriausių universitetų) ir tų institucijų treneriai duotų patarimus.

Daug įvairių įdomybių apie jį rašoma minėtame straipsnyje, kuris savo apimtimi tikrai gali nustebinti ir žymiai vyresnio amžiaus sportininkus. Beje, rašinys iliustruotas didžiule nuotrauka, kurioje Lukas laiko dalį jo laimėtų medalių.

Linkime šiam šauniam lietuvaičiui sėkmės ir kad tas medalių skaičius kiekvienais metais vis augtų.

Edvardas Šulaitis

lio lengvaatlečių rinkimuose, o Lietuvos kūno kultūros akademija V. Alekną išrinko garsiausiu savo absolventu.

LRT

GARSIAUSIAS LIETUVOS LENGVAATLETIS
JAU REGI SAULĖLYDŽIO DIENĄ

Po 2012 metų Londono olimpiados Lietuvos lengvaatletis Virgilijus Alekna planuoja atsisveikinti su didžiuoju sportu. „Londone man jau bus 40 metų. Iki 2016-ųjų žaidynių tikrai neištrauksiu, tad ko laukti. Todėl Londone ramiai užbaigsiu karjerą”, – kalbėjo tituluotas disko

metikas V. Alekna.

Šiais metais dukart olimpinis, pasaulio ir Europos čempionas V. Alekna trofėjus skynė, deja, ne disko metimo sektoriuje. Vietoj medalių sportininkui skriejo tik pripažinimo žinutės. 38 m. lietuvis buvo antras geriausių 2000–2009 metų pasau-

IEŠKAU NUSIPIRKTI

Gerbiamieji, ieškau nusipirkti J. Rimšos, V. Vizgirdos, K. Šimonio, P. Puzino, J. Šileikos, A. Galdiko, P. Domšaičio, V. K. Jonyno, V. Petravičiaus, V. Igno, K. Zoromskio, M. Dobužinskio, K. Skleriaus, V. Kasiulio, A. Zmuizdinavičiaus, A. Varno, V. Rato, J. Čeponio, J. Svazo, A. Gudaičio, P. Kalpoko, J. Vienožinskio, A. Dargio, V. Kišarauskos, A. Savicko, A. Martainaičio, Cipliausko, Petrulio, A. Samuolio, J. Mackevičiaus, A. Valeškos, P. Kiaulėno, G. Staniulio ir daugelio kitų Lietuvių dailininkų sukurto tapybos ir grafikos darbų, P. Rimšos, V. Kašubos skulptūrų, bei lietuviškų medalių.

Taip pat norėčiau širdingai padėkoti visiems, kurie atsiliepė į mano prašymą arba ketina tai padaryti ateityje.

Telefonas: 617 459-9952 (USA)
E-mail: modeboston@yahoo.com

Adresas: Modestas Rimkus
P.O. Box E34
S. Boston, MA 02127

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkite

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)